

ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

รัชดาพร บุตะเขี้ยว

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ รัชดาพร บุตะเขียว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญาุ วีระวณิชตระกูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญาุ วีระวณิชตระกูล)

..... กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิพงษ์ ภูมิภักดีพรณ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุด สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 11 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ
ธีระวิชิตระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ดร.ชัยพนธ์ รังงาม และดร.สิทธิพงษ์ ภูมิภักดีพรรณ
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้
มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมุทร ชำนาญ อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำ
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นายพรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง ผู้อำนวยการ
สถานศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยา และนายศิริชัย หอมดวงสร รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัด
ระยอง ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ คนที่ให้กำลังใจ อันส่งผลให้
ผู้วิจัยมีความอดทน อดกลั้นต่ออุปสรรคทั้งหลายทั้งปวง ตลอดจนผู้มีพระคุณที่มีส่วนร่วมใน
การสนับสนุนจนทำให้การศึกษา วิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่ บุพการี ครู อาจารย์ และ
ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและคำแนะนำที่ทรงคุณค่า
ตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

รัชดาพร บุตะเจียว

58990005: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์/ การนิเทศภายใน/ พฤติกรรมการสอนของครู/ โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร/
อำเภอเมือง/ จังหวัดระยอง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

รัชดาพร บุตะเขียว: ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู
โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 (RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL SUPERVISION AND TEACHING BEHAVIORS IN
MABTAPUTPANPITTAYAKARN SCHOOL MUENG DISTRICT, RAYONG PROVINCE UNDER
THE OFFICE OF HIGHSCHOOL EDUCATIONAL SERVICE AREA 18) คณะกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์: สถญาฯ ธีระวิชิตระภูล, กศ.ด., ชัยพจน์ รังงาม, กศ.ด. 116 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของ
ครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 100 คน
โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม
เกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร จำนวน 41 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ระหว่าง .27-.79 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน
ของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร จำนวน 33 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .22-.73
และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการศึกษา พบว่า

1. การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านขวัญ
และกำลังใจ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ
2. พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมาก
ไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและ
การประเมินผลการเรียน ตามลำดับ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาพุด
พันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมมี
ความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง (r_{xy} รวมเท่ากับ .62) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58990005: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: RELASHIONSHIP/ SCHOOL SUPERVISION/ TEACHING BEHAVIORS/

MAPTAPUTPANPITTAYAKARN SCHOOL/ MUENG DISTRICT/ RAYONG

PROVINCE/ THE OFFICE OF HIGH SCHOOL EDUCATIONAL SERVICE AREA 18

RUTCHADAPORN BUTTAKHIEO: RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL

SUPERVISION AND TEACHING BEHAVIORS OF TEACHERS IN

MAPTAPUTPANPITTAYAKARN SCHOOL, MUENG DISTRICT, RAYONG PROVINCE UNDER

THE OFFICE OF HIGH SCHOOL EDUCATIONAL SERVICE AREA 18. ADVISORY

COMMITTEE: SADAYU TEERAVANITTRAKUL, Ph.D., CHAIPOT RAKNGAM, Ed.D., 116 P.

2017.

The purpose of this research is to study the relationship between school supervision and the teaching behaviors of the teachers in Maptaputpanpittayakarn School, Mueng district, Rayong province, under the Office of igh school Educational Service Area 18. The sample was 100 teachers of Maptaputpanpittayakarn School of academic year 2016, by using simple random sampling. The research instrument used to collect the data was a questionnaire which was divided in two parts; part I was 41 questions serwaying school supervision, with item discrimination power between .27-.79 and reliability of .96, and Part II continued 33 items of questions on the behavior of teachers, with item discrimination power between .22-.73 and reliability of .94. The data was analyzed by mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of this research were as follows :

1. School supervision of teachers in Maptaputpanpittayakarn School Mueng district, Rayong province, under the Office of High School Educational Service Area 18. Ranging from high to low this study reported the following supervision: doing, supervision, reinforcing, planning and evaluating.

2. Teaching behaviors of teachers in Maptaputpanpittayakarn School Mueng district, Rayong province, under the office of high school educational service area 18. In overall and in each aspect are high, descending order was as follow: teaching preparing, instructional activity and measurement and evaluation.

3. The relationship between school supervision and the teaching behaviors of the teachers in Maptaputpanpittayakarn school Mueng district, Rayong province, under the Office of High School Educational Service Area 18 was a positive correlation ($r_{xy} = .62$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง	
จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	10
แนวคิดหลักการของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในโรงเรียน.....	13
พฤติกรรมการสอน.....	35
ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอน.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	74
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	113
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559.. 56
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน..... 62
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวางแผนการนิเทศ..... 63
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการนิเทศ..... 64
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ..... 65
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านขวัญและกำลังใจ..... 66
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการประเมินผลการนิเทศ..... 67
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน..... 68
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการสอน..... 69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	70
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน.....	71
12 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	73
13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศ ภายใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	114
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ของครูใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง.....	115

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งที่ช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในการดำรงชีวิต มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 และ มาตรา 7 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษานับการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมี ความสุข ให้พัฒนาผู้เรียนตามสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มี กระบวนการเรียนรู้และทักษะที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ การรู้จักพึ่งตนเอง และในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 3, 22)

สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการนำเอานโยบายสู่การปฏิบัติโดยการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่ง ของระบบการประกันคุณภาพ การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ และระบบ การประกันคุณภาพที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในวัยที่จะต้องได้รับ การศึกษาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ คือ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยเน้นการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติ เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะ การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และการจัดกระบวนการเรียนรู้

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงกำหนดให้ผู้สอนจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนเป็นไปเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทย ทุกคนให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้นครูจะต้องมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสูงตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาชาติ และโรงเรียนต้องมีศักยภาพในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2551, หน้า 3)

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญอันเป็นจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษา (ศิริวรรณ อานันทสิทธิ์, 2545, หน้า 18) งานนิเทศ การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาพฤติกรรม การสอนครู ซึ่งการนิเทศภายในจัดเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากร ภายในโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ที่อยู่ในโรงเรียนอยู่แล้ว และมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน มากกว่าผู้อื่น ย่อมมองเห็นปัญหาและดูทางที่จะทำการนิเทศให้ได้ผลดีที่สุด (กรรทอง จิระชากุล, 2550, หน้า 1) โดยเฉพาะการนิเทศครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำงานวิชาการของโรงเรียนและโดยเฉพาะการจัดการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย (จินหฐาน์ อุปาทั้ง, 2551, หน้า 21)

ครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาโดยรอบให้เกิดในตัวผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเชิงวิชาการ นำไปสู่การมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ขึ้น รวมทั้งการดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจึงย่อมต้อง พึ่งพาอาศัยครูที่มีคุณภาพ ครูที่มีความเป็นครู (จิราภา คาทา, 2558, หน้า 1530) ครูเป็นผู้มีบทบาทใน การปลูกเร้าและเสริมแรงศิษย์ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้ง การร่วมทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรม ปลูกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียน มีโอกาสฝึกการประเมิน และปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง และเป็นพลโลก และครูเป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 20-21) พฤติกรรมการสอนของครูจัดเป็นองค์ประกอบ

หนึ่งที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้วย พฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน องค์ประกอบด้านความพร้อมหรือธรรมชาติของผู้เรียน หมายถึงถึงทั้งวุฒิภาวะของผู้เรียน พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน องค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวบังคับหรือชี้นำในการแสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน (ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์, 2526, หน้า 45 อ้างถึงใน ฉวีวรรณ มาลี, 2552, หน้า 3)

โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรที่สูงขึ้น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์มีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะในการทำงาน รักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2556, หน้า 74) ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดการเรียนการสอน และพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่มากยิ่งขึ้น (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2556, หน้า 78) จากปัญหาดังกล่าวผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) และนำผลการประเมินการพัฒนาในวิชาที่สอนของครู แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ไปพัฒนาครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ และให้ความสำคัญกับการนำผลการนิเทศไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลที่ได้รับจากการนิเทศภายในที่ผ่านมายังคงพบว่า คุณภาพผู้เรียนยังไม่คืบหน้าและได้รับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งยังขาดการศึกษาผลจากการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศไปแล้วว่ามีพฤติกรรมการสอนเป็นอย่างไร จึงทำให้ขาดข้อมูลในการนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อให้ทราบถึงระดับการนิเทศภายใน ระดับพฤติกรรมการสอน และความสัมพันธ์ของการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้

เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น อันจะส่งผลให้งานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และส่งผลสะท้อนต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำถามของการวิจัย

1. การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
2. พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
3. การนิเทศภายในพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

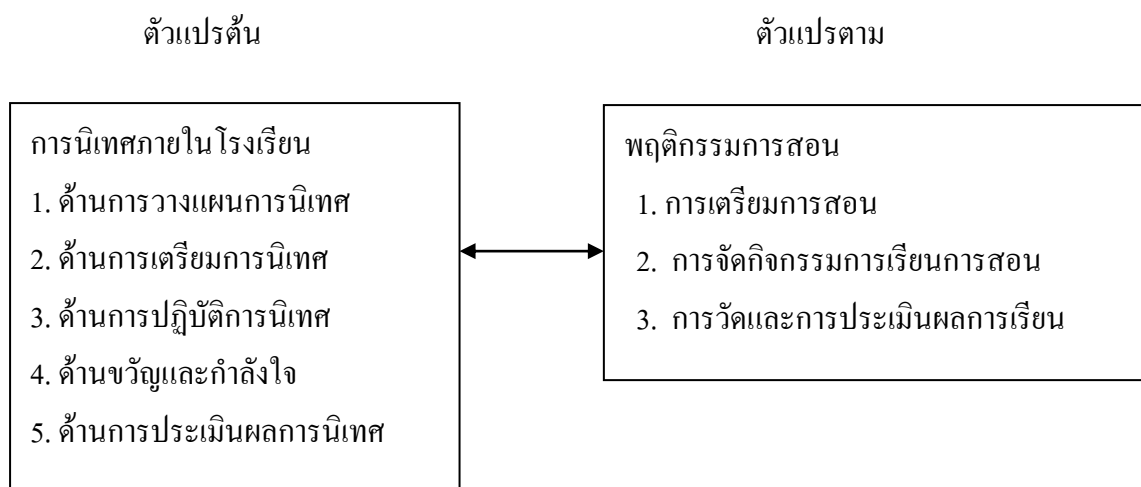
การนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการนิเทศภายในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ทำให้ทราบพฤติกรรมการสอนของครู ใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. ทำให้ทราบระดับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. ได้ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น
5. ได้ข้อมูลแนวทางในการส่งเสริมและสร้างพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยศึกษาการนิเทศภายในตามขอบข่ายกระบวนการนิเทศการศึกษาของสังคอุทรานันท์ (2530) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 32-36) และแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคารตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ และการประเมิน ผลการนิเทศ และศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู โดยสังเคราะห์แนวคิดพฤติกรรมการสอนของครู (ทิสนา แจมมณี, 2550, หน้า 23-25; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 51) โดยคัดเลือกพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการสอนระดับมัธยมศึกษา ได้พฤติกรรมการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลการเรียน จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1.1 การนิเทศภายในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ศึกษาตามขอบข่ายกระบวนการนิเทศการศึกษา (สังัด อุทรานันท์, 2530; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 32-36) ในขอบเขต 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1.1 การวางแผนการนิเทศ (Planning)
- 1.1.2 การเตรียมการนิเทศ (Supervision)
- 1.1.3 การปฏิบัติการนิเทศ (Doing)
- 1.1.4 ขวัญและกำลังใจ (Reinforcing)
- 1.1.5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating)

1.2 พฤติกรรมการสอนของครูภายในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามแนวคิดพฤติกรรม การสอนของครู (ทิสนา แคมมณี, 2550, หน้า 23-25; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ, 2543, หน้า 51) โดยคัดเลือกพฤติกรรมการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการสอนระดับมัธยมศึกษา ได้พฤติกรรมการสอน ได้แก่ ในขอบเขต 3 ด้าน ได้แก่

1.2.1 การเตรียมการสอน

1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2.3 การวัดและการประเมินผลการเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 135 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่

3.1.1 การวางแผนการนิเทศ

3.1.2 การเตรียมการนิเทศ

3.1.3 การปฏิบัติการนิเทศ

3.1.4 ขวัญและกำลังใจ

3.1.5 การประเมินผลการนิเทศ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้แก่

3.2.1 การเตรียมการสอน

3.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.3 การวัดและการประเมินผลการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหาร ผู้ นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ ในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ร่วมมือกันดำเนินงานและช่วยเหลือให้ครูมีความพึงพอใจในการพัฒนา ปรับปรุง

การจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาบทบาทของครูผู้ดูแลนิเทศ ในขอบเขตของการดำเนินการใน 5 ด้าน

1. การวางแผนการนิเทศ หมายถึง ครูผู้รับการนิเทศ ได้เข้าร่วมกับผู้บริหารและผู้นิเทศ ในการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดขอบเขต ทิศทาง หรือทางเลือกเพื่อใช้ในการนิเทศ ภายในของโรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคารให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศที่ไม่กระทบต่อการเรียนการสอน รวมถึงการนำข้อมูลจากการวางแผนมาใช้วางแผนตนเองให้พร้อมสำหรับการนิเทศต่อไป
2. การเตรียมการนิเทศ หมายถึง การเตรียมความพร้อมของครูผู้รับนิเทศ การศึกษาข้อมูล ค้นคว้าหาความรู้ ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ความรู้ในกระบวนการดำเนินการนิเทศภายใน การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศให้พร้อม เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศบรรลุตาม จัดบรรยากาศห้องเรียน เตรียมกายและใจ วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในที่กำหนดไว้
3. การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง ครูผู้รับการนิเทศได้ปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้ การได้รับการนิเทศตามปฏิทิน ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตและทิศทางที่กำหนดไว้ มีการประสานงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้เกี่ยวข้อง มีการนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลที่ได้รับจากการนิเทศ
4. ขวัญและกำลังใจในการนิเทศ หมายถึง ความรู้สึกของครูผู้รับการนิเทศ ที่รู้สึก มีความมั่นใจ ความพึงพอใจในการนิเทศ การได้รับขวัญและกำลังใจ และเป็นกัลยาณมิตรจากผู้นิเทศและผู้บริหาร ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และช่วยเหลือ ตลอดกระบวนการนิเทศ ไม่ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจ รวมถึงได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการนิเทศ
5. การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง ครูผู้รับการนิเทศ ได้ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศกำหนดวิธีการและกิจกรรมการประเมินผลไว้ในแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน ร่วมกับผู้นิเทศสรุปผลการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน ร่วมกับผู้นิเทศวิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาการเรียนการสอนจากกระบวนการนิเทศ ร่วมกับผู้นิเทศประเมินผลการปฏิบัติงาน/ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และนำข้อมูลผลงานจากการรับการนิเทศมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวัง ในกรณียังน่าพอใจมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมถึงมีการเผยแพร่และให้ความรู้ในฐานะผู้รับการนิเทศกับเพื่อนร่วมงานต่อไป

พฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูในขณะที่สอนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติจริง และฝึกปรับปรุงตนเองด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่ม การใช้คำถามในการกระตุ้น และการเสริมแรงให้เกิดความอยากเรียนรู้อการใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตเพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ การแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง การสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียน โดยมีขอบเขตพฤติกรรมการสอน 3 ด้าน ได้แก่

1. การเตรียมการสอน หมายถึง พฤติกรรมการเตรียมความพร้อมของครูเพื่อให้เกิดความพร้อมในด้านตนเองและการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดเตรียมความพร้อมของข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน เตรียมการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ศึกษากระบวนการเทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ จัดทำแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน เตรียมสถานการณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า เตรียมความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน และเตรียมความพร้อมในการวัดผลและประเมินผลการเรียน รวมถึงการเตรียมองค์ประกอบอื่น ๆ ให้เกิดความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของครูผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดให้ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน

3. การวัดและการประเมินผลการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของครูผู้สอนในการนำผลการเรียนมาวิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ

ครู หมายถึง ครูผู้รับการนิเทศที่ปฏิบัติงานด้านการสอนใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ตั้งอยู่ที่ ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในปีการศึกษา 2559

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ตั้งอยู่ที่ ตำบลเนินพระ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จัดการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. แนวคิดหลักการของกรณีศึกษาในโรงเรียน
3. พฤติกรรมการสอน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในและพฤติกรรมการสอน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร ตั้งอยู่เลขที่ 498 ถนนสุขุมวิท 49 ตำบล เนินพระ อำเภอเมือง จังหวัด ระยอง รหัสไปรษณีย์ 21150 โทรศัพท์ 0-3869-4195 โทรสาร 0-3869-4195 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เปิดสอนตั้งแต่ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เนื้อที่ 49 ไร่ 3 งาน 91 ตารางวา เขตพื้นที่บริการ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลมาตาศุด ตำบลเนินพระ ตำบลห้วยโป่ง ตำบลมาบข่า ตำบลทับมา (โรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร, 2558, หน้า 1-2)

โรงเรียนมาตาศุดพันพิทยาคาร เป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลสังกัดกรมสามัญศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 15 ถนนมาตาศุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 รับนักเรียนแบบสหศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันจันทร์ที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนชาย 60 คน นักเรียนหญิง 41 คน รวมมีนักเรียน 101 คน และได้อาศัยศาลาการเปรียญวัดโสภณวนาราม เป็นสถานที่เรียน โดยทางจังหวัดได้แต่งตั้งให้นายจาง ไชยรัตน์

อาจารย์ 1 โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร” มาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร ต่อมาชาวบ้านตำบลมาบตาพุดเห็นความสำคัญของการศึกษาได้ร่วมใจกันบริจาคเงิน โดยผ่านคณะกรรมการโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีกำนันเทศ อินบัว เป็นประธานและได้ ก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวบนที่ดินของ นายพัน โสภณ และท่านมีจิตเมตตาเห็นความสำคัญของการศึกษา บริจาคที่ดินให้สร้างโรงเรียนจำนวน 32 ไร่ 1 งาน พร้อมให้สร้างบ้านพักคณาธิการโรงเรียน 1 หลัง สนามบาสเก็ตบอล เสาธง บ่อน้ำ รั้วลวดหนาม และติดตั้งไฟฟ้าบริเวณ โรงเรียน

เมื่อสร้างอาคารเรียนเสร็จ จึงได้ย้ายที่เรียนจากศาลาการเปรียญวัด โสภณวนาราม มาเรียน ที่ใหม่ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2523 อาคารเรียนหลังนี้นับเป็นอาคารเรียนหลังแรก ของโรงเรียน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535-2537 โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ได้รับผลกระทบจากมลภาวะ ของโรงงานที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ทั้งครู-นักเรียนทั้งหมดต้องย้ายไปที่โรงเรียน หนึ่งของวิทยานิคมอุตสาหกรรมระยะหนึ่ง (ประมาณ 1 ปีการศึกษา) แล้วก็ย้ายกลับมาที่เดิมจากปัญหา ดังกล่าว กรมสามัญให้ย้ายโรงเรียน โดยให้จัดหาที่ ๆ ไม่ห่างจากที่เดิมมากนัก ก็ได้ที่ของ ทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง จำนวน 33 ไร่-งาน-ตารางวา เพื่อก่อสร้างโรงเรียนใหม่ โดยได้งบประมาณ การก่อสร้างจากกรมสามัญ จำนวน 65,000,000 บาท และจากการนิคมอุตสาหกรรมอีกจำนวน 65,000,000 บาท เพื่อก่อสร้างโรงเรียนใหม่

ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ได้ย้ายไปอยู่ที่แห่งใหม่ บริเวณ ทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง-หลังศูนย์ราชการจังหวัดระยองแห่งใหม่ ในจำนวนเนื้อที่ 33 ไร่

ทิศเหนือ จรดทางสาธารณะประโยชน์

ทิศใต้ จรดศูนย์ราชการจังหวัดระยองแห่งใหม่ (ศาลากลาง)

ทิศตะวันออก จรดหมู่บ้าน พี เอ็ม วาย

ทิศตะวันตก จรดทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง

ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร

การบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร แบ่งโครงสร้างการบริหารงาน เป็น 4 ด้าน ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานทั่วไป ยึดหลักการบริหาร/ เทคนิคการบริหารแบบ การพัฒนาระบบแบบ PDCA

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีคุณภาพมาตรฐานสากล ชุมชนร่วมประสาน บริหาร การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล บนพื้นฐานความพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์
2. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสู่มาตรฐานสากล
3. พัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้ ICT อย่างมีคุณภาพ
4. ส่งเสริมการบริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล
5. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ร่วมกับชุมชน

เป้าประสงค์

ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานสากล
 ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี
 และทักษะการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ

ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และดำรงชีวิตในวิถีพอเพียง

อัตลักษณ์

รักถิ่น รักสิ่งแวดล้อม

ค่านิยม

มีน้ำใจ ยิ้ม ใหว่ ทักทายกัน

เอกลักษณ์

ผู้นำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรการส่งเสริม

การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์

ขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา

พัฒนาครูผู้มืออาชีพ

พัฒนาระบบบริหารและการมีส่วนร่วม

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แนวคิดหลักในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่การประเมินคุณภาพภายนอกนั้น
 โรงเรียนมุ่งเน้นทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้ง 15 มาตรฐาน กลยุทธ์หลักของ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 18
 และกลยุทธ์โรงเรียน ทั้งนี้ในการบริหารจัดการ แนวคิดหลักที่โรงเรียนใช้ในการบริหารจัดการคือ

การทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติของบุคลากรทุกระดับและทุกกลุ่มงาน บริหารงานเชิงคุณภาพ การทำงานแบบ PDCA (Plan, Do, Check, Act) ในทุกกิจกรรมที่มีการดำเนินงานจะมีการกำกับ ติดตาม ประเมินงานเป็นระยะ ๆ โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ จุดเริ่มต้นสำคัญที่โรงเรียนใช้ดำเนินงาน คือ การสร้างความตระหนักและจิตสำนึก (Awareness) ที่ดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาแก่บุคลากรทุกคน

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรสู่สากล

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คู่ชุมชน

กลยุทธ์ที่ 3 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาประสิทธิภาพทางการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ

ตามหลักธรรมาภิบาล

แนวคิดหลักของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศ มาจากภาษาอังกฤษว่า Supervision แปลความได้ว่า เป็นการให้ความช่วยเหลือแนะนำ หรือปรับปรุง การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ได้มีนักวิชาการได้ให้นิยามและความหมายไว้หลายความหมาย ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 179) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการและครูอาจารย์ที่ ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา งานของสถานศึกษานั้น ๆ โดยส่วนรวมให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานการศึกษา

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2548, หน้า 1) ได้ให้คำจำกัดความว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวเอง และสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

สไตน์ คริสต์ (2549, หน้า 7) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษากระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในสถานศึกษามุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนเป็นสำคัญ

ฉวีวรรณ พันวัน (2552, หน้า 9) สรุปไว้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการร่วมกัน ทางการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพตามจุดหมายของหลักสูตร

Good (1973, p. 572) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาคือ ความพยายามทุกวิถีทางของอาจารย์ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำแก่ครู หรือบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้รู้จักปรับปรุงการสอน

Tanner and Tanner (1987, p. 52) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การประเมินคุณภาพการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินหลักสูตรให้คำแนะนำไปอย่างมีคุณภาพ

Harris (1985) กล่าวถึง ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า คือ การกระทำใด ๆ ที่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อรักษามาตรฐาน หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการ การนิเทศการศึกษาภายใต้ระบบแบบแผน อำนาจความสะดวกแก่การสอนให้พัฒนาดีขึ้น โดยมุ่งเกิดประสิทธิผลในการสอนเป็นสำคัญ

Glickman (2004, p. 7) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการทำกิจกรรมเพื่อตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้นและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการช่วยเหลือ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น เพื่อเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 42) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมให้เต็มวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

ซารี มณีสรี (2542, หน้า 201) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหารลงไป ในการที่จะปรับปรุงเสริมประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 55) กล่าวว่า การนิเทศคือ การให้คำปรึกษาชี้แนะแนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 179) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูอาจารย์ที่ผู้บริหารมอบหมายดำเนินการ โดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพการทำงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้น ๆ โดยส่วนรวมให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา

กรองทอง จิระเดชากุล (2550, หน้า 4) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมให้เต็มตามวัยและตามศักยภาพ โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันดำเนินการช่วยเหลืองานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อการให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง และพัฒนาให้การจัดการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายสำคัญของการนิเทศโดยทั่วไป เพื่อให้เกิดผลงานที่ดี มีคุณภาพสูง เป็น การพัฒนางาน พัฒนาคน ประสานงานและประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ

สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงควัฒน์, 2538, หน้า 3) การนิเทศภายในเป็นการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในจึงเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ดังที่

สังค อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ เพื่อพัฒนาคน เพื่อพัฒนางาน เพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ โดยได้ให้นิยามของจุดมุ่งหมาย ทั้ง 4 ประการของการนิเทศ ว่า

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากร ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน หมายถึง การนิเทศการศึกษา มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะ “พัฒนางาน” คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น
3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างการประสานสัมพันธ์ ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด
4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมการนิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ เนื่องจากขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็ย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 13) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตร ให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหาร และจัดการเรียนรู้
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตร และการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน
4. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ

5. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน

6. เพื่อให้เกิดการประสานงาน และความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ได้แก่ ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม วิชาชีพต่าง ๆ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนดียิ่งขึ้น กล่าวโดยย่อก็คือ มุ่งพัฒนาคนและพัฒนางาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 226) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผล
4. เพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
5. เพื่อพัฒนาหลักการและสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นของสถานศึกษาและครู

6. เพื่อพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะครู ให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

ธีระศักดิ์ เลื่อยไธสง (2550, หน้า 2) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. พัฒนาคือ เน้นความรู้ทักษะเจตคติคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดี
2. พัฒนางานคือ เน้นภารกิจหลักได้แก่การสอนเทคนิควิธีการสอน
3. ประสานสัมพันธ์คือ เน้นความร่วมมือความเข้าใจความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
4. สร้างขวัญและกำลังใจคือ เน้นการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้เกิดความมั่นใจในการทำงาน

อารมณ จนวนจิตร (2551, หน้า 16-28) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. เพื่อช่วยครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

5. เพื่อสร้างลักษณะการเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษและประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารได้
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อกระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. เพื่อกระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรหรือเพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียนและนักเรียน

Good (1973, p. 572) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียนไว้เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการปรับปรุงวัตถุประสงค์การสอน สื่อ นวัตกรรมและเทคนิควิธีสอน และการประเมินผลการเรียน

Thomas and Robert (1988 อ้างถึงใน กรรณิการ์ ฝากประโคน, 2556, หน้า 25) ได้กำหนดจุดประสงค์หลักของการนิเทศไว้ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นจุดสำคัญที่สุด
2. เพื่อให้ครูมีการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงการทำงาน
3. เพื่อให้ครูได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นไปเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นจุดสำคัญที่สุด โดยการปรับปรุง ส่งเสริมช่วยเหลือบริหาร และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงปรับปรุงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษา โดยดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน ทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่จำเป็นกิจกรรมหนึ่งของการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งนำมาซึ่งประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังที่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 221) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและพัฒนา ให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียน

สุทธนู ศรีไสย์ (2549, หน้า 8) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงานได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และช่วยกระตุ้นครูให้มีการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อมกัน

กรองทอง จิรเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การนิเทศทางการศึกษา เป็นไปเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน

อัญชลี โพธิ์ทอง (2552, หน้า 71-72) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการ โดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง เพื่อเป็นการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม ทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

สดี ไส ศรีสวัสดิ์ (2549, หน้า 20) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญ จำเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการนิเทศภายในด้วยความร่วมมือกันเองของบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนางานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ตรงสภาพปัญหาความต้องการ

กรรทง จีรเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา
3. บุคลากรภายในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถมีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด
4. บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเองและสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในมีความสำคัญและจำเป็นต่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีหนึ่งในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการปรับปรุงและพัฒนาครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต่อไป

รูปแบบและขั้นตอนการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในมีรูปแบบและขั้นตอนที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและแนวทางในการปฏิบัติของสถานศึกษา โดยรูปแบบและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียนมีนักวิชาการได้กล่าวไว้เพื่อเป็นแนวทาง ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543, หน้า 57-58) ได้เสนอขั้นตอนและรูปแบบภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นกลุ่ม สามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น
 - 1.1 การประชุมชี้แจง
 - 1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 1.3 การจัดอบรม

นอกจากนี้ ผู้บริหารอาจจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การไปเยี่ยมชมการสอนของโรงเรียนอื่น การไปร่วมสัมมนา เป็นต้น
2. การนิเทศเป็นรายบุคคล สามารถทำได้หลายวิธีเช่นกัน บางกิจกรรมได้กำหนดไว้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรง เช่น การตรวจบันทึกการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน เป็นต้น

2.1 การตรวจนับบันทึกการสอน สถานศึกษาบางแห่งได้วางระเบียบให้ผู้สอนเสนอบันทึกการสอนให้ผู้บริหารตรวจก่อน ส่วนจะเป็นการล่วงหน้ากี่วันก็สุดแล้วแต่จะตกลงกันได้

2.2 การเยี่ยมชั้นนักเรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญไปตรวจเยี่ยมชั้นเรียนตามความเหมาะสม

2.3 การสังเกตการณ์สอน ผู้บริหารควรจะมีมือกับผู้สอนเพื่อกำหนดแนวทางการกำหนดการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2.4 การให้คำปรึกษา ผู้บริหารจะต้องพร้อมที่จะทำคำปรึกษาเมื่อผู้สอนมาขอคำปรึกษาซึ่งจะทำให้บรรยากาศการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2544, หน้า 435-346) ได้วางรูปแบบและขั้นตอนของการนิเทศภายใน อาจทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การนิเทศเพื่อแก้ไข (Corrective supervision) เป็นการนิเทศช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องผิดพลาดในการสอน หรือการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น มีหลักสำคัญ 4 ประการ ในการนิเทศแบบนี้ คือ

1.1 ถ้าสิ่งที่ยกพร่องมีพอประมาณเล็กน้อยให้ผ่านไป

1.2 ถ้าสิ่งที่ยกพร่องมีพอประมาณ แต่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายให้บันทึกไว้แล้วหาโอกาสที่จะช่วยแก้ไขภายหลัง(ไม่ได้แก้ไขทันที)

1.3 ถ้าสิ่งที่ยกพร่องทำให้เกิดความเสียหาย ให้หาทางบอกกล่าวให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และช่วยให้คำปรึกษาและแก้ไขเรื่องที่สำคัญและจำเป็น

1.4 ถ้าสิ่งที่ยกพร่องนั้นรุนแรง ต้องประชุมปรึกษาหารือกัน และแก้ไขช่วยเหลืออย่างจริงจังทันที

2. การนิเทศเพื่อป้องกัน (Preventive supervision) เป็นการนิเทศเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุปสรรคในการทำงาน ผู้นิเทศการศึกษาต้องใช้ประสบการณ์โดยความรอบคอบ คาดคะเนว่าจะมีปัญหาและความยุ่งยากทางวิชาการที่รออยู่เบื้องหน้าว่า มีอะไรบ้าง และร่วมกับครูที่วางแผนที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหานั้น ๆ ขึ้น

3. การนิเทศเพื่อก่อให้เกิด (Constructive supervision) เป็นการนิเทศการศึกษาที่เฟื่องเลี้ยงสิ่งที่เกิดขึ้นในกาลข้างหน้ามากกว่าเรื่องที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีตเป็นการนิเทศด้วยการแนะนำให้ครูรู้จักวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ให้ทดลองใช้แล้ววิเคราะห์ว่าวิธีใดดี ไม่ดี อย่างไร พยายามส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกละบายใจและเต็มใจที่จะทำงาน และหาทางส่งเสริมให้ครูเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ

4. การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (Creative supervision) เป็นการนิเทศที่พยายามดึงเอาความสามารถพิเศษของครูให้ปรากฏ และให้ครูนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการงาน การนิเทศจะมุ่งเฟื่องถึงที่พลังความรู้ พลังกาย และพลังใจของครู ให้ช่วยกันสร้างสรรค์ความก้าวหน้าแก่การงานให้ครูได้มีโอกาสสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และวิจัยวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยตนเอง เมื่อคิดได้ก็ปฏิบัติและร่วมกันประเมินความเหมาะสม และหาทางใช้ประโยชน์ต่อไป

สไตล คริสต์ (2549) กล่าวถึงขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. เน้นทางด้านวิธีการนิเทศ โดยแบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ

1.1 การนิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศทำการนิเทศต่อครูหรือผู้รับการนิเทศโดยตรง ไม่ต้องผ่านสื่อชนิดอื่น เช่น การปรึกษาหารือการสังเกตการสอนการประชุม เป็นต้น

1.2 การนิเทศทางอ้อมคือ การนิเทศโดยใช้สื่อเป็นตัวกลางในการนิเทศ เช่น นิเทศทางวิทยุสถานศึกษาโทรทัศน์หรือส่งเอกสารให้ศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

2. เน้นทางด้านผู้รับการนิเทศเมื่อพิจารณาทางด้านผู้รับการนิเทศสามารถแบ่งรูปแบบการนิเทศภายในออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การนิเทศเป็นรายบุคคล หมายถึง การได้รับการนิเทศครั้งละคนเพื่อแนะนำช่วยเหลือโดยตรงต่อผู้รับการนิเทศ เช่น ให้คำปรึกษาแนะนำส่งงานให้ทำและมอบหมายงานให้ค้นคว้า เป็นต้น

2.2 การนิเทศเป็นกลุ่ม หมายถึง การให้การนิเทศครั้งละหลาย ๆ คน เช่น สนทนา วิชาการ ประชุมปฏิบัติการ ค้นคว้าวิจัย การสร้างสื่อ การอบรมสัมมนา เป็นต้น การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นภาระสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติ ซึ่งเมื่พิจารณาตามขนาดและสภาพของสถานศึกษาประถมศึกษาโดยทั่วไปแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการนิเทศภายในโดยกำหนดตัวผู้รับผิดชอบการนิเทศได้ 3 รูปแบบคือ

2.2.1 การนิเทศโดยผู้บริหารเองซึ่งเหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้นหรือพอดีกับชั้นเรียนการนิเทศแบบนี้ มีข้อจำกัดค่อนข้างมากเนื่องจากบุคลากรมีน้อยผลสำเร็จของการนิเทศจึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้บริหารเป็นสำคัญ

2.2.2 การนิเทศโดยผู้บริหารและผู้ที่ผู้บริหารมอบหมาย วิธีนี้ผู้บริหารจะมอบหมายให้ครูที่เห็นว่ามีรู้ความสามารถร่วมเป็นผู้นิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดบุคลากร การนิเทศตามวิธีการนี้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางที่ครูเกินชั้นเรียน

2.2.3 การนิเทศโดยผู้บริหารและกลุ่มครูการจัดบุคลากร การนิเทศแบบนี้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีครูเป็นจำนวนมาก ลักษณะการนิเทศเป็น

การสนับสนุนให้กลุ่มครูซึ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาการเรียนการสอนลักษณะของการจัดกลุ่มจะทำให้ได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.2.3.1 กลุ่มแนวนอนคือ กลุ่มชั้นที่มีได้ครบ 6 กลุ่ม คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ หรือ 3 กลุ่มสถานศึกษา ขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยแบ่งเป็นกลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2, กลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4, กลุ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

2.2.3.2 กลุ่มแนวตั้งเป็นการจัดกลุ่มตามลักษณะของการสอนซึ่งจะแบ่งตามกลุ่มประสบการณ์ในลักษณะนี้จะมีสมาชิกในกลุ่มประมาณกลุ่มละ 6 คน

สรุปได้ว่า รูปแบบและขั้นตอนการนิเทศภายในแบ่งได้หลายลักษณะ เช่นการนิเทศแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม การนิเทศกลุ่มแนวนอนและแนวตั้ง การนิเทศโดยผู้บริหารคนเดียว นิเทศโดยผู้บริหารและครู และนิเทศโดยผู้บริหารและกลุ่มครู การเลือกรูปแบบและขั้นตอนการนิเทศขึ้นอยู่กับบริบท ความพร้อมของสถานศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ

องค์ประกอบของการนิเทศภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 6 (2554, หน้า 7) กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วย

1. บุคลากรนิเทศ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญในการนิเทศการศึกษาและทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการศึกษาด้วย

2. วิธีการนิเทศ

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะ ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เคารพในหลักการและเหตุผล พยายามปรับปรุงคุณภาพของงาน และช่วยเหลือให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวก มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีเวลาปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กำหนดวิธีการหาข้อมูล ศึกษาปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ต้องพัฒนาได้แก่ การเข้าเยี่ยมชมชั้นเรียน การสังเกต ปรีกษาหารือ ประเมินผลงานทางวิชาการของโรงเรียน

2.3 กำหนดวิธีหรือกิจกรรมการนิเทศ โดยพิจารณาเลือกวิธีการหรือกิจกรรมต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมได้แก่ การปฐมนิเทศ การสาธิตการจัดกระบวนการเรียนรู้ การประชุม การอบรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึก พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน และเอกสารอ้างอิง

กรรทง จีรเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนดังนี้

1. มีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้วางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
3. มีระบบการจัดการที่เน้นพัฒนาครูและนักเรียน
4. มีระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานครู
5. มีระบบการเผยแพร่และขยายผล

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการนิเทศภายในที่สำคัญประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านบุคลากร ได้แก่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน 2) กระบวนการนิเทศ และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ปรีชาพรวงษ์ อนุตร โรจน์ (2546, หน้า 24) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายใน มีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนการนิเทศภายในจึงต้องผ่านครูบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อจะไปสู่ผู้เรียนหลักการนิเทศภายในจึงมุ่งที่ครูเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นหลักการนิเทศภายในก็คือ พฤติกรรมของครูมีผลต่อพฤติกรรมนักเรียนหากครูได้แสดงถึงความรู้ความสามารถและมีพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมแล้วคุณภาพของนักเรียนก็จะดีควบคู่ไปด้วย

ธีระศักดิ์ เลื่อยไรสง (2550, หน้า 2) ได้นำเสนอหลักการของการนิเทศภายใน ดังนี้

1. ดำเนินการตามกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ
3. กิจกรรมการนิเทศตรงกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู
4. จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งวิทยาการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน
5. สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู

กรรทง จีรเดชากุล (2550, หน้า 5) กล่าวว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา
3. การนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ/ จำเป็นในการพัฒนา

ครูและนักเรียน

ชาญชัย อาจิณสมภาร (2547, 58) กล่าวว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา มีดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารเป็นระบบและมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานเพื่อให้งานนั้น ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้อาจารย์ได้เรียนรู้ว่า ปัญหาของตนเองเป็นอย่างไรจะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้นสร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดีและความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจอาจารย์เป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถและสามารถที่จะพัฒนาได้

สรุปได้ว่าหลัก การนิเทศภายในสถานศึกษา คือ จะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า อย่างเป็นระบบ ต้องเกิดความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ต้องดำเนินการอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป้าหมายการแก้ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งการนิเทศภายในเป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพ การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ทำกรนิเทศ และผู้ปฏิบัติงานสอนหรือครูผู้สอนในโรงเรียนเดียวกัน ร่วมพิจารณาปัญหา แสวงหาแนวทาง ในการแก้ปัญหา หาทางในการทำงานร่วมกัน จัดระบบนิเทศที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้มีการพัฒนา เจตคติและคุณภาพของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพในการจัดการสอนที่สูงขึ้น เพื่อความสำเร็จ ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียน

การนิเทศภายใน โรงเรียน จำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้กระบวนการนิเทศเกิดประสิทธิภาพ มีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้นิยามและอธิบายกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

กลัทธอร์น (Glatthorn, 1984, p. 2) ได้กำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการนิเทศ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ (ครู)
2. การวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับครู
3. วางแผนการสังเกตการสอน
4. สังเกตการสอน
5. วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอน
6. วางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ
7. ประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา
8. วางแผนการสังเกตในการดำเนินการสอนครั้งต่อไป

สังัด อุทรานันท์ (2530) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ไว้ดังนี้

1. การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3. การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

4. การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงาน

ได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำผลการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่า มีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงาน ไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้นวัตกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในเทศ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544, หน้า 363-364) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศการศึกษา (Process of education supervisor) เป็นการดำเนินการศึกษาให้ได้รับความสำเร็จ ประกอบด้วยกระบวนการย่อยตามขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. กระบวนการวางแผน (Planning process) มีกิจกรรมสำคัญในขั้นนี้ คือ

1.1 การคิดวางแผนนิเทศด้วยการคิดแผนงานที่จะจัดทำว่ามีอะไรบ้าง และจัดลำดับความสำคัญ ควรจะทำเรื่องใดก่อนหลัง

1.2 การจัดทำตารางการทำงาน เพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติ จัดทำตารางการนิเทศ กำหนดวันเวลา และเรื่องที่จะนิเทศ

1.3 การทำโครงการเพื่อรวมแผนงานหลาย ๆ แผนเป็น โครงการเดียวกัน ที่มีกิจกรรมต่อเนื่องสอดคล้องกัน

1.4 การคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการวางแผนงาน

1.5 การปรับปรุงแผนงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะต้องจัดทำในการนิเทศ

2. กระบวนการจัดการ (Organizing process) มีกิจกรรมสำคัญขั้นนี้ คือ

2.1 การพิจารณาหน้าที่ งานนิเทศการศึกษามีหลายประเภท เช่น การฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาการสอน ฯลฯ จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดลักษณะ หรือประเภทของการนิเทศเป็นหมวดหมู่ เพื่อป้องกันความสับสน

2.2 การประสานงานด้วยการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ขจัดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกัน เพื่อให้หน่วยงานใน โรงเรียนเดียวกันร่วมกันได้ด้วยดี

2.3 ประมวลแหล่งข้อมูลเพื่อการนิเทศ ตลอดจนการเตรียมงานจัดวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการนิเทศการศึกษา

- 2.4 การสร้างความสัมพันธ์และความต่อเนื่องให้มีการนิเทศที่ต้องปฏิบัติจัดทำ สืบทอดกันไป
- 2.5 การทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางวิชาการ และความสามารถในการทำงานจนได้รับความนับถือยกย่องโดยทั่วไป
3. กระบวนการผู้นำ (Leading process) มีกิจกรรมสำคัญในขั้นนี้ คือ
- 3.1 นำการตัดสินใจในหมู่คณะที่ทำงานร่วมกัน
- 3.2 ให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีและเหมาะสม
- 3.3 จูงใจ และรักษาความเข้าใจให้ทำงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จ
- 3.4 การใช้ความสามารถในการสื่อความหมาย และการติดต่อสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง ที่มีประสิทธิภาพ
- 3.5 การคิดริเริ่ม ได้แก่ การยอมรับแนวคิดของผู้ร่วมงานต่าง ๆ ด้วยตนเองให้มากที่สุด
4. กระบวนการบริหารงาน (Controlling process) มีกิจกรรมที่สำคัญ คือ
- 4.1 การดูแลให้การนิเทศการศึกษาดำเนินไปในเชิงวิชาการมากกว่าการควบคุม สอดคล้อง การตรวจตราในเชิงบริหาร
- 4.2 การส่งเสริมเชิดชูและการยกตัวอย่างกิจกรรมของโรงเรียนที่จัดทำอย่าง มีประสิทธิภาพ
- 4.3 วางเกณฑ์หรือแนวทางการทำงาน เพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานสามารถยึดถือ ดำเนินการได้ด้วยดี
- 4.3 วางเกณฑ์หรือแนวทางการทำงาน เพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานสามารถยึดถือ ดำเนินการได้ด้วยดี
- 4.4 มีการแนะนำช่วยเหลือศึกษานิเทศก์ที่ต้องการความร่วมมือ และการปรับปรุง แก้ไข
5. กระบวนการประเมินผลงาน (Assessing process) มีกิจกรรมสำคัญในขั้นนี้ คือ
- 5.1 พิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด
- 5.2 วัดผลงานด้วยแบบประเมิน ซึ่งจะช่วยให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในทุกด้าน
- อย่างตรงไปตรงมา
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 32-36) ได้กำหนด กระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์ มาตรฐาน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกตามขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผลและ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการณ์นิเทศ เป็นขั้นลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดหลัก โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจรวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายใน คือ ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีระบบ อันจะทำให้การนิเทศเกิดประสิทธิภาพและการ ประสิทธิภาพสูงสุด โดยกระบวนการนิเทศที่เป็นที่นิยมประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้น (PDCA) คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน การวางแผน การปฏิบัติการณ์นิเทศ และการประเมินผล

การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งต้องดำเนินการตามระเบียบแบบแผน ที่วางไว้ล่วงหน้า ซึ่งอาจเรียกว่า การดำเนินงานนิเทศแบบแผนของการปฏิบัติงาน ซึ่งมีหลักการ ทฤษฎี กำหนดแนวทางในการดำเนินงานนิเทศไว้มากมายหลายรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานนิเทศ ภายในโรงเรียนเป็นไปตามขั้นตอนและเกิดและบรรลุเป้าหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาขอบเขตกระบวนการนิเทศการศึกษาของสังกัด อุทรานันท์ (2530) และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 32-36) ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการนิเทศภายในของ โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคารซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญกับ การนิเทศภายในตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดดังกล่าว และ สังเคราะห์กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน ได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้าง ความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยมีรายละเอียดเพื่อความเข้าใจ แต่ละด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ (Planning)

การวางแผนการนิเทศเป็นการเตรียมการเพื่อปฏิบัติการนิเทศอย่างมีระบบ เพื่อให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีขั้นตอน จำเป็นต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันความผิดพลาด เป็นการเตรียมความพร้อม

การวางแผน คือ การคาดการณ์หรือกำหนดการเกี่ยวกับการดำเนินงานในอนาคตขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย แผน แผนงาน งาน โครงการและกิจกรรมถ้าพิจารณาว่าโรงเรียน เป็นระบบหนึ่งซึ่งประกอบด้วย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโรงเรียน หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม การประเมินผล ส่วนผลผลิต ได้แก่ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ (เสถียร เทียงธรรม, 2542, หน้า 24) และการวางแผนในแง่ของงานที่ต้องปฏิบัติของผู้บริหารแต่ละคน คือ การกำหนด วัตถุประสงค์ การจูงใจ การสื่อความหมายการวัดผลงานและการพัฒนาบุคลากร มีความหมายกว้างกว่าที่ครอบคลุมถึงการบริหารทั้งหมด คือ กระบวนการบริหารที่ต่อเนื่องครอบคลุมถึงทุกกิจกรรมของงาน และมุ่งสู่นาคต (ธงชัย สันติวงษ์, 2543, หน้า 3)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 42) กล่าวว่าไว้ในกรณีการนิเทศโรงเรียนว่า ขั้นตอนการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงานเพราะการวางแผนที่ดี มีความรัดกุม และสามารถนำไปปฏิบัติได้นั้น เท่ากับงานนั้นประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง การวางแผนการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่นำเอาผลการวิเคราะห์หรือทางเลือกมากำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายในการปฏิบัติงานและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งหมดให้ชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 18) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศ เป็นกำหนดทางเลือกเพื่อใช้ในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การช่วยเหลือครูโดยตรง โดยการมีส่วนร่วมของครูในการใช้ข้อมูลเพื่อการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยการจัดทำโครงการและปฏิทินการนิเทศภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การกำหนดขอบเขต ทิศทาง หรือทางเลือกเพื่อใช้ในการนิเทศภายใน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครูใน การใช้ข้อมูลเพื่อการนิเทศอย่างมีระบบ การจัดทำปฏิทินการนิเทศ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศ การจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศอันจะทำให้การดำเนินการนิเทศตรงกับเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคลากร ผู้ถูกนิเทศ และงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในมุมมองของผู้รับการนิเทศถึงกิจกรรมการนิเทศภายในด้านการวางแผนการนิเทศ ดังนั้น การวางแผนการนิเทศ จึงหมายถึง การเตรียมความพร้อมของครูผู้รับนิเทศ ความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ความรู้ในกระบวนการดำเนินการนิเทศภายใน รวมถึงการเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศให้พร้อม เพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในที่กำหนดไว้

2. การเตรียมการนิเทศ (Supervision)

การสร้างความรู้ความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้เตรียมความพร้อม รวมถึงการประสานงานเพื่อให้การนิเทศสามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 43-44) กล่าวว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นงานที่จะต้องทำกับคนหลายคน ซึ่งแต่ละคนมีแนวโน้มความคิดแตกต่างกันออกไป ผู้ปฏิบัติการนิเทศจะต้องเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ และเข้าใจวิธีการที่จะเสริมและสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับการนิเทศ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติการนิเทศจึงต้องทำความเข้าใจในหลักและวิธีการนิเทศ ใช้เทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติการนิเทศจะต้องมีลักษณะที่สำคัญเหนือกว่าคนอื่น ๆ เช่น ฉลาด กล้า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มั่นใจในตนเอง มีบุคลิกลักษณะที่ดี การเตรียมการนิเทศเพื่อสามารถปฏิบัติการนิเทศให้บรรลุเป้าหมาย โดยเตรียมการอนุมัติโครงการ งบประมาณ การประสานงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง กำหนดเนื้อหาในการนิเทศ จัดเตรียมเครื่องมือ/ สื่อนิเทศ วิธีการนิเทศ วิธีการติดตามผลและการรายงานผลการนิเทศ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 10) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนในกระบวนการขั้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ หรือให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ ไว้ว่าเป็นขั้นการประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งต่อเนื่องจากขั้นที่ 1 ให้ทราบแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้และให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้น ๆ อาจดำเนินการโดยจัดทำเป็นคู่มือปฏิบัติงาน จัดประชุมชี้แจง จัดข้อเสนอแนะ หรือแจ้งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทราบ ในบางครั้งอาจจำเป็นให้ผู้รับการนิเทศได้ส่งข้อมูลป้อนกลับ เพื่อหาแนวทางป้องกันแก้ไข และช่วยดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้มากยิ่งขึ้น

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ในส่วนของการศึกษาสภาพปัจจุบัน คือ การสำรวจปัญหาเป็นการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้สถานศึกษาทราบจุดที่สถานศึกษามีปัญหาหรือจุดที่สถานศึกษาจะพัฒนาโดยมีตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จและเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำทางด้านวิชาการของสถานศึกษา

เป็นตัวกำหนดสถานศึกษานำมาเปรียบเทียบกับระดับคุณภาพจากการปฏิบัติในปีที่ผ่านมาว่า สามารถดำเนินการได้ตามตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือกรณีที่ดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำแล้วควรจะหาแนวทางพัฒนาให้ต่อเนื่องได้ในทิศทางใด

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ เป็นกระบวนการเตรียมความพร้อมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ รวมถึงการให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทุกคนในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศที่กำหนดไว้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในในมุมมองของผู้รับการนิเทศถึงกิจกรรมการนิเทศภายในด้านการเตรียมการนิเทศ ดังนั้น การเตรียมการนิเทศ จึงหมายถึง ครูผู้รับการนิเทศ ได้ปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้ การได้รับการนิเทศตามปฏิทิน ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตและทิศทางที่กำหนดไว้ มีการประสานงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้เกี่ยวข้อง มีการนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลที่ได้รับจากการนิเทศ

3. การปฏิบัติการนิเทศ (Doing)

เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงการจัดการสอนของครูผู้สอนเป็นอย่างไร เกิดปัญหาหรือข้อที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขส่วนใด อย่างไร ดังนั้น นักวิชาการได้กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 10) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ในกระบวนการขั้นดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน ว่าเป็นการนำแผนปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมาใช้ ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามกระบวนการของกิจกรรม ผู้ให้การนิเทศคอยควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ซารี มณีสรี (2542, หน้า 202) กล่าวถึงการปฏิบัติการนิเทศ ว่าเป็นขั้นลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดหลักโดยคำนึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อและเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 43) กล่าวว่า การปฏิบัติการนิเทศประกอบด้วยงานใน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศเป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากดำเนินการในขั้นที่ 2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตาม กำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง และการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วย

ให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 18) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศ เป็นการดำเนินงานโดยการลงมือปฏิบัติตามแผนงาน โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาในการช่วยเหลือครูโดยตรงในการช่วยครูให้ปรับปรุงการสอนรวมทั้งการให้ความหวังใจและช่วยเหลือในเรื่องอื่น ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่เป็นอยู่ตามระยะเวลาที่กำหนด

อัญชลี ธรรมะวิทีกุล (2552) กล่าวว่า การปฏิบัติการนิเทศ เป็นการดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการหรือกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงศักยภาพของบุคลากรที่รับผิดชอบและกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษาจนบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางคือ การพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนการนิเทศที่ได้วางไว้ โดยมุ่งการช่วยเหลือครูโดยตรง ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงการสอน และพัฒนาการดำเนินงานให้สำเร็จวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องและมีการดำเนินการด้วยวิธีการหรือกิจกรรมที่หลากหลาย ขึ้นอยู่บริบทและสภาพการณ์ของการนิเทศ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนั้นผู้นิเทศจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจให้เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ

4. ขวัญและกำลังใจ (Reinforcing)

การสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศภายในเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้การนิเทศภายในได้รับความสนใจและเห็นถึงความสำคัญ

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 11) กล่าวถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ในกระบวนการขึ้นบำรุงขวัญให้กำลังใจหรือการสร้างขวัญและกำลังใจ ว่าเป็นการเสริมแรงเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารหรือผู้นิเทศต้องคอยกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริม และถ้าผิดพลาดก็ต้องคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข พร้อมทั้งให้การเสริมแรงทันทีเพื่อไม่ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 43) กล่าวว่า การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

สรุปได้ว่า การสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นกระบวนการเสริมแรงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจโดยใช้ปัจจัยทางด้านวัตถุ และมนุษย์สัมพันธ์ ให้กับผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศได้เกิดความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการนิเทศ อันจะช่วยพัฒนางานและพัฒนาคน ให้บรรลุเป้าหมายของการนิเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในมุมมองของผู้รับการนิเทศถึงกิจกรรมการนิเทศภายในด้านการขวัญและกำลังใจ ดังนั้น การขวัญและกำลังใจ จึงหมายถึง ความรู้สึกของครูผู้รับการนิเทศ ที่รู้สึกมีความมั่นใจ ความพึงพอใจในการนิเทศ การได้รับขวัญและกำลังใจ และเป็นกัลยาณมิตรจากผู้นิเทศและผู้บริหาร ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และช่วยเหลือ ตลอดกระบวนการนิเทศ ไม่ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจ รวมถึงได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการนิเทศ

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating)

การประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะละเอียดไม่ได้ เมื่อสิ้นสุดการประเมินแต่ละครั้ง จะต้องสรุปผลที่ได้รับจากการประเมิน เพื่อนำผลรายงานต่อผู้บริหารและนำเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการจัดการสอน ต่อไป ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 11) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ในกระบวนการขั้นประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ ไว้ว่า เป็นขั้นการดำเนินการของผู้บริหารหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันประเมินผลงาน ผลการปฏิบัติงานตามแผน โครงการกิจกรรม ประเมินผลผลิดว่าได้ผลเป็นอย่างไร การดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วยังมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง มีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงอย่างไรบ้าง

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 203) กล่าวถึง การประเมินผลการนิเทศไว้ว่า การประเมินผลการนิเทศเป็นกระบวนการ ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนดเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็นกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมผลการประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 45) ได้อธิบายว่า การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้อจากการตรวจสอบโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์เล็กน้อยเพียงใด สวนการรายงานผล หมายถึง การสรุปผลการกำกับติดตามและนิเทศทุกด้าน รายงานให้ผู้เกี่ยวข้องของตลอดจนผู้บังคับบัญชาทราบถึงผลงานปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากการรายงานผลไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติการ กำกับติดตามและนิเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 18) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นการตรวจสอบหรือประเมินผลการนิเทศด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง โดยการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดในชั้นการวางแผน การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาต่อไป

อัญชลี ธรรมะวิสิฎฐ (2552) กล่าวว่า การประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนการประเมินและรายงานผลการแก้ปัญหาและพัฒนาการประเมินการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาและรายงานเป็นวิธีที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาว่าบรรลุผลตามเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้ สภาพความสำเร็จหรือไม่เพียงใดมีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข มีส่วนใดที่จะต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้สถานศึกษาควรดำเนินการประสานกับนิเทศภายนอกสถานศึกษาในการช่วยเหลือแนะนำ

สรุปได้ว่า การประเมินผลการนิเทศ เป็นการสรุปผลจากการปฏิบัติการนิเทศที่ดำเนินการจนแล้วเสร็จว่าผลการนิเทศเป็นอย่างไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด โดยการนำข้อมูลจากการปฏิบัติในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวังหรือสิ่งที่ระบุไว้ในโครงการด้านต่าง ๆ หากมีปัญหาต้องตรวจสอบดูใหม่ แล้วปรับปรุงการนิเทศและประเมินผลอีกครั้ง เมื่อพอใจแล้วจึงถือว่าการนิเทศนั้นประสบผลสำเร็จ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในมุมทัศนะของผู้รับการนิเทศถึงกิจกรรมการนิเทศภายในด้านการประเมินผลการนิเทศ ดังนั้น การประเมินผลการนิเทศ จึงหมายถึง หมายถึง ครูผู้รับการนิเทศ ได้ร่วมสรุปผลการปฏิบัติการนิเทศว่าเป็นอย่างไร ร่วมกับผู้นิเทศวิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรพัฒนากระบวนการนิเทศ การนำปัญหาหรืออุปสรรคในการนิเทศมาแก้ไข มีการนำข้อมูลผลงานจากการรับการนิเทศมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวัง ในกรณียังน่าพอใจมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น มีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมถึงมีการเผยแพร่และให้ความรู้ในฐานะผู้รับการนิเทศกับเพื่อนร่วมงานต่อไป

พฤติกรรมกรรมการสอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นบทบาทหลักของครูผู้สอนที่จะต้องดำเนินการสอน คือ การให้ความรู้ ทักษะ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนจึงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสอน พฤติกรรมการสอน ถือเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผู้สอนจะต้องมีเพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการประสิทธิผลต่อผู้เรียน

ครู มีบทบาทสำคัญในการ ปลุกเร้า และเสริมแรงศิษย์ ในทุกกิจกรรมให้ค้นพบคำตอบ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งการร่วมทำงานเป็นกลุ่ม จัดกิจกรรม ปลุกฝังคุณธรรม ความมีวินัย รับผิดชอบในการทำงาน ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการประเมิน และปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง และเป็นพลโลก ครูเป็นผู้วางแผนขั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 21)

ความหมายของพฤติกรรมการสอน

การจัดการสอนเป็นการปฏิสัมพันธ์กันของครูผู้สอนกับนักเรียน พฤติกรรมการสอน มีอิทธิพลพฤติกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนที่มีพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ เกิดความตั้งใจ สนใจ ทำให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะอย่างเต็มที่ ดังที่นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอนไว้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2520, หน้า 27) กล่าวว่า พฤติกรรมคือ กิริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิบัติตอบโต้ที่เกิดขึ้นเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า ซึ่งจะออกมาจากภายนอกหรือภายในร่างกายก็ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์กระทำหรือผู้อื่นจะเห็นหรือไม่ก็ตามถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

วชิราพร มหาวงศนันท์ (2546, หน้า 18) ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอน ได้จัดหรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยม ค่านิยม อันพึงประสงค์ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า ทดลองและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ตามความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตทั้งในและนอกห้องเรียน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 4) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนหมายถึง กระบวนการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม จุดประสงค์ที่กำหนดซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน

ทิตินา แคมมณี (2550, หน้า 56) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมการกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายได้โดยสะดวก รวมทั้งมีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูในขณะที่สอน เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และฝึกให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ มีการใช้คำถามในการกระตุ้นและเสริมแรงให้เกิดการอยากเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การฝึกคิดการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ การแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียน

ความสำคัญของพฤติกรรมการสอน

พฤติกรรมการสอนของครูจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังที่

ธีรยุทธ์ เสนิษฐ์วงศ์ ณ อุษยา (2546, หน้า 121) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพฤติกรรมการสอนของครู ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. สมรรถภาพเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และอุปนิสัยหรือบุคลิกภาพที่ก่อให้เกิดความสามารถในการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ได้ ครูที่ดีและมีประสิทธิภาพในการสอนจึงจำเป็นต้องมีสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอน
3. พฤติกรรมการสอนของครูแสดงออกได้หลายลักษณะต่าง ๆ กันการที่ได้ทราบพฤติกรรมการสอนของครูที่เป็นปัจจุบัน จะช่วยให้ทราบแนวโน้มของพฤติกรรมการสอนของครูว่าเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ตามหลักการหรือไม่ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนและควบคุมพฤติกรรมการสอนของครูได้
4. ความเข้าใจแนวคิดของบทบาทและเข้าใจตนเองจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการสอนของครูได้ดีขึ้น
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของครูด้านการปฏิบัติการสอนจะช่วยให้ครูปรับปรุงแก้ไข ควบคุม และพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเองได้

รุ่ง แก้วแดง (2553, หน้า 31) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมการสอนของครู มีผลโดยตรงต่อผู้เรียน ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการสอนหรือพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู เพราะครูมีบทบาทโดยตรงในการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมการสอนจึงเปรียบเสมือนเป็นการปฏิรูปการสอนของครูด้วย เพราะครูต้องปฏิบัติงานอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการมีการประเมินตนเอง และรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูต้องสามารถกำหนด

กระบวนการทำงานของตนเองได้ โดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ มีการวางแผนการสอนนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาใช้ ดำเนินการสอน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์ประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนประเมินผลการสอนของตนเองเพื่อการวิเคราะห์และปรับปรุงการสอนและบันทึกผลการสอนทุกครั้งการสอน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

การพัฒนาพฤติกรรมการสอน

อดิศักดิ์ เจริญพิทักษ์ (2526, หน้า 40) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่คุณสอนต้องการ
4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความพอใจ ความสนุกสนาน และเจตคติที่ดี
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยคำนึงถึง
 - 5.1 การปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน
 - 5.2 บทเรียนมีประโยชน์สอดคล้องกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของผู้เรียน
 - 5.3 บทเรียนต้องเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ
 - 5.4 บทเรียนต้องมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างประกอบ
 - 5.5 บทเรียนมีอุปกรณ์การสอนประกอบ
6. เป็นกระบวนการร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538, หน้า 243) ได้สรุป การสอนที่ดีหรือผู้ที่ทำการสอนให้ได้ผลดีและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพการสอนนั้นควรมีหลักที่สำคัญคือ

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ประกอบด้วยต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพต้องมีความรู้ดี และต้องมีความสามารถในการสอน
2. หลักการวางแผนและเตรียมการสอน ดังนี้ จัดทำแผนการสอน ศึกษาเพิ่มเติมจัดหาหรือผลิตสื่อการสอน จัดทำแบบประเมิน และทดลองสอนหรือซ้อมสอนเพื่อประเมินจุดอ่อนทั้งด้านเวลา กิจกรรมที่จะสอน

3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ ดังนี้ หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอน หลักการให้ผลย้อนกลับทันที หลักการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในความสำเร็จ และหลักการให้ผู้เรียนได้รู้ตามลำดับขั้น

4. หลักการประเมินและรายงานผล ประกอบด้วย หลักการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หลักการวิเคราะห์พฤติกรรม หลักการสร้างและใช้เครื่องมือประเมิน และหลักการตีความและรายงาน

สรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ครูผู้สอนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมพื้นฐานของตนเอง จะต้องมีความตั้งใจที่ดีต่ออาชีพครู มีการวางแผนการเตรียมการสอน รู้จักการใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และเข้าใจและสามารถปฏิบัติการประเมินผลและรายงานผลได้

พฤติกรรมการสอนของครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2545, หน้า 10-12) ได้กำหนดพฤติกรรมการสอนของครูระหว่างดำเนินการสอนไว้ ดังต่อไปนี้

1. ครูสร้างสัมพันธที่ดี
2. ครูใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลาย
3. ครูใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับวัย บทเรียน วิธีการสอน
4. ครูแสดงความเมตตาต่อเด็กอย่างทั่วถึง
5. ครูจัดกิจกรรมให้เด็กสัมพันธ์กับธรรมชาติ
6. ครูเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออก
7. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่แจ่มใส
8. ครูสร้างความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
9. ครูประเมินพัฒนาการของเด็กโดยรวมและต่อเนื่อง
10. ครูสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับกลุ่ม
11. ครูจัดกิจกรรมกระตุ้นความคิด จินตนาการ การแสดงออก
12. ครูสร้างสิ่งแวดล้อมและใช้สื่อกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง
13. ครูเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
14. ครูใช้ภาษาชัดเจนถูกต้อง
15. ครูใช้เทคนิคการตั้งคำถาม สนทนา อธิบาย
16. ครูปลุกเร้าความสนใจใฝ่รู้

17. ครูส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้
18. ครูจัดกิจกรรมเน้นการฝึกปฏิบัติ
19. ครูฝึกการถาม-ตอบตรงประเด็น
20. ครูสร้างสถานการณ์ตัวอย่าง ปัญหาสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและกระตุ้น

ความคิด

21. ครูกระตุ้นให้นักเรียนหาคำตอบ สาธิตตามขั้นตอน
22. ครูใช้ตัวอย่างการกำหนดสิ่งที่ต้องปฏิบัติ
23. ครูใช้เทคนิคการแบ่งงานและการทำงานกลุ่ม
24. ครูบอกเล่าและอธิบายให้เด็กเกิดแรงคลใจ
25. ครูใช้สื่อและจัดสิ่งแวดล้อม สร้างสรรค์ เสียง รูปร่าง และการเคลื่อนไหว
26. ครูแสดงต้นแบบที่ดี
27. ครูฝึกการปฏิบัติซ้ำ ๆ
28. ครูส่งเสริมการค้นพบวิธีการของตนเอง เสริมแรง และเสริมความสามารถ
29. ครูจัดสถานการณ์ให้เด็กได้แสดงออก
30. ครูรับฟังความคิดเห็นและการแสดงออกของนักเรียน
31. ครูจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนใช้หลักคุณธรรมแก้ปัญหา
32. ครูจัดกิจกรรม เกม และเพลงแฝงสาระ และแง่คิดทางคุณธรรม
33. ครูฝึกฝนมารยาท และการใช้วาจาตามวัฒนธรรมไทย
34. ครูสังเกตการทำงาน of นักเรียน
35. ครูฝึกการทำงานที่ละเอียดประณีต
36. ครูสังเกตรูปแบบและวิธีการแสดงออกของนักเรียน
37. ครูสังเกตปัญหาของนักเรียน และแนวทางแก้ไข
38. ครูเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล
39. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่

องค์ประกอบพฤติกรรมการสอนของครู

องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนของครู ประกอบด้วยองค์ประกอบที่หลากหลาย โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญที่นักวิชาการได้แบ่งออกประกอบพฤติกรรมการสอนที่สำคัญ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 13-16) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรม การสอนไว้ว่าครูผู้สอนควรดำเนินการ ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นเตรียมการสอน** โดยการเตรียมตนเอง เตรียมข้อมูล เตรียมการสอย เตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ การเตรียมวัดผลประเมินผล
2. **ขั้นดำเนินการ** ดำเนินการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน
3. **ขั้นประเมินผล** ดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

ทิสนา เขมมณี (2550, หน้า 23-25) กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ประกอบด้วยพฤติกรรมการสอน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการสอน การสอน และการประเมินผล

ทิสนา เขมมณี (2556) กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ดังนี้

1. ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย
4. กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ
5. จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมการสอน ประกอบด้วย พฤติกรรมเกี่ยวกับการเตรียมการสอน พฤติกรรมการสอน และพฤติกรรมการประเมินผล ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดของเขตองค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ดังนี้

1. การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนเป็นพฤติกรรมเบื้องต้นของครูผู้สอนก่อนที่จะเข้าสู่วิธีการสอน ดังที่นักวิชาการได้ให้ความหมายละเอียดของพฤติกรรมการเตรียมการสอนไว้ดังนี้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2547, หน้า 126) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้า หรือการวางแผนการสอนล่วงหน้าเกี่ยวกับการเลือกวิธีสอนสื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ซึ่งจะต้องให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2550, หน้า 52) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเตรียมการสอน หมายถึง การคิดล่วงหน้าถึงเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ แนวคิด วิธีการใช้สื่อการสอน และการประเมินผล เพื่อจะได้เตรียมเครื่องมือ และกิจกรรมสำหรับการสอนตามขั้นตอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จ่านง พรายแถมแข (2548, หน้า 18) กล่าวถึงการเตรียมการสอนมีกระบวนการที่สำคัญคือ

1. ศึกษาหลักสูตร แผนการสอนและกำหนดการสอน
2. กำหนดโครงสร้าง เนื้อหา ประสพการณ์
3. กำหนดมโนคติของเรื่องที่จะสอน

4. กำหนดวิธีสอนและกิจกรรม
5. เตรียมสื่อ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
6. ทดสอบพื้นฐานและเตรียมความพร้อมของนักเรียน

ทศนา แคมมณี (2550, หน้า 23) กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ด้านการเตรียมการสอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่หลากหลาย
2. ศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย
3. วางแผนการสอน
 - 3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
 - 3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด และกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน
 - 3.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามหลักชีปา
 - 3.4 กำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้
4. จัดเตรียม
 - 4.1 สื่อ วัสดุการเรียนการสอนให้เพียงพอสำหรับผู้เรียน
 - 4.2 เอกสาร หนังสือ หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน
 - 4.3 ติดต่อแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นบุคคล สถานที่หรือ ใตทัศน์วัสดุต่าง ๆ

และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

- 4.4 เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้
- 4.5 ห้องเรียน หรือสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น อาจจำเป็นต้องจัดโต๊ะเก้าอี้

ในลักษณะใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 13-14) กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอนในการเตรียมการสอน ประกอบด้วย

1. เตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อม สำหรับบทบาทของผู้ให้บริการด้านความรู้ (Resource person) ที่จะต้องให้คำอธิบาย คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ครูจะต้องมีภาระหนักในการเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติมาก ๆ ในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

2. เตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้บอกเล่ามวลความรู้อีกต่อไปครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลแก่ผู้เรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองเช่น ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สื่อห้องสมุด

โสตทัศนศึกษาห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ และห้องพิพิธภัณฑน์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชีรายชื่ออุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้ หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

3. จัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบทบาทของครูก่อนการเรียนการสอน ทุกครั้งคือ การวางแผนจัดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อควรรู้อันจะนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ที่จะเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ได้ใน การจัดทำแผนการสอนครูจะต้องเตรียมการในสิ่งต่อไปนี้

3.1 เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ มีการค้นคว้าหาความรู้และการสร้างความรู้ โดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทในการเรียนรู้และความรับผิดชอบแก่ผู้เรียน ให้เขาได้ทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

3.2 เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผลแล้ว จัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

3.3 เตรียมวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีกประการหนึ่ง คือ การเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะ (Skill) โดยการเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเตรียมการสอน เป็นพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมของครูเพื่อให้เกิดความพร้อมในด้านตนเอง เตรียมความพร้อมของข้อมูลสำหรับการจัดการเรียนการสอน เตรียมความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน และเตรียมความพร้อมในการวัดผลและประเมินผลการเรียน รวมถึงการเตรียมองค์ประกอบอื่น ๆ ให้เกิดความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง หมายถึงวิธีการที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนการสอนที่กำหนด การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับ

จุดประสงค์การเรียนรู้ จึงเป็นความสามารถและทักษะของครูผู้สอนในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (วัฒนาพร ระจับทุกซ์, 2550, หน้า 47)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 13-14) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะต่อไปนี้

1. จะต้องช่วยให้ผู้เรียน ได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเองโดยครูผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ยึดการค้นพบด้วยตนเองสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง
2. จะต้องช่วยให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและกลุ่ม โดยยึดกลุ่มแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากกลุ่ม ได้พูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นและจะปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ได้
3. จะต้องช่วยให้ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่ว ถึงให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม กระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างมีชีวิตชีวา
4. จะต้องเน้นกระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Product) โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มิใช่มุ่งจะพิจารณาถึงผลงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการ
5. เน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน พยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริงและพยายามติดตามผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน

ทิสนา แคมมณี (2550, หน้า 23-24) ได้อธิบายพฤติกรรมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี
2. กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ได้เตรียมไว้ โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสถานการณ์ที่เป็นจริง โดย
 - 3.1 ดูแลให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
 - 3.2 อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.3 กระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่

3.4 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้น
ขณะทำกิจกรรม

3.5 ให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียนตามความจำเป็น

3.6 บันทึกปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงกิจกรรม

3.7 ให้การเสริมแรงผู้เรียนตามความเหมาะสม

3.8 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของผู้เรียนและอาจให้ข้อมูลเนื้อหา
ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

3.9 ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนและข้อเสนอตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมของ
ครูผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดให้
ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม
ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการ
ต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้หรือใช้ในชีวิตประจำวัน

3. การวัดและการประเมินผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลเป็นพฤติกรรมที่เกิดหลังการจัดการสอน เป็นไปเพื่อ
การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ดังที่นักวิชาการได้อธิบายการวัดและการประเมินผลการเรียน
ไว้ดังนี้

ทิวต์ถ์ มณีโชติ (2549, หน้า 1) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการกำหนด
ตัวเลขหรือสัญลักษณ์แทนปริมาณหรือคุณภาพของคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด
โดยสิ่งที่ต้องการวัดนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
ร่วมกัน เช่น การวัดผลการเรียนรู้ สิ่งที่วัดคือ ผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

พิชิต ฤทธิจัญญ (2550, หน้า 4) กล่าวว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่า
หรือ การตีราคา ข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก, หน้า 15-16) กล่าวว่าพฤติกรรมกรรมการสอนด้าน
การประเมินผล ครูผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียน
การสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและ
วิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และในการวัดก็ควรให้ครอบคลุม
ทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง (Authentic measurement) โดยการเน้นการวัดจากการปฏิบัติ

(Performance measurement) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้ นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้ว ผู้เรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาท ร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

ทิสนา แคมมณี (2550, หน้า 23-24) กล่าวถึง องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ด้านการประเมินผล ว่าเป็นการเก็บรวบรวมผลงาน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตาม ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนด้านการวัดผลประเมินผล เป็นพฤติกรรมของครูผู้สอนใน การนำผลการเรียนมาวิเคราะห์ และสรุปผล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และ พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เดิมศักยภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอน

การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษา และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งโดยทั่วไป การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมเพื่อการตรวจสอบการจัดการ เรียนการสอนเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้เกิด ประสิทธิภาพที่สูงขึ้นและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัย ผู้บริหารหรือบุคลากรที่มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เป็นผู้นิเทศ ด้วย วิธีการที่หลากหลาย เช่นการสังเกตการณ์สอน สังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การตรวจ เอกสาร รายงาน ผลการจัดการเรียนการสอน โดยเป้าหมายเพื่อเหลือ แก้ปัญหา และปรับปรุง ครูผู้สอนให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของครูผู้สอนในขณะที่ สอน เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และฝึกให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ มีการใช้คำถามในการกระตุ้นและเสริมแรงให้เกิดการอยากเรียนรู้ การใช้แหล่ง เรียนรู้และสื่อการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การฝึกคิดการแก้ปัญหาแบบบูรณา การ การแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการสังเกตและประเมินพัฒนาการของ นักเรียน พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนที่มีคุณภาพ เกิดจากประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ได้รับการอบรม เรียนรู้ และฝึกอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการได้รับการช่วยเหลือ คำแนะนำ และปรับปรุงพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ใน การสอน มาให้คำแนะนำ แนะนำแนวทางการสอนและพัฒนาพฤติกรรมการสอนเพื่อให้การจัดการ เรียนรู้กับผู้เรียนหรือการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น การพัฒนาพฤติกรรมการจัดการ

เรียนรู้ของครูนั้นอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่น่าจะส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศการสอน

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นการนิเทศจึงเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาพฤติกรรมของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นปรับปรุงพฤติกรรมการสอนเพื่อเป้าหมายในการจัดการสอนกับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับงานวิจัยของดงการศึกษาศึกษาของขนิษฐา พลายนี (2551) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอน จึงเป็นการดำเนินการตรวจหาข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยครอบคลุม 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการนิเทศ คือ การที่ครูผู้รับการนิเทศ ได้เข้าร่วมกับผู้บริหารและผู้นิเทศประชุมปรึกษาหารือ เพื่อกำหนดขอบเขต ทิศทาง หรือทางเลือกเพื่อใช้ในการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศที่ไม่กระทบต่อการเรียนการสอน เมื่อผู้รับการนิเทศมีบทบาทในการวางแผนการนิเทศแล้ว ส่งผลให้การนิเทศตรงประเด็นของปัญหาการจัดการสอน ทำให้ผู้รับการนิเทศ สามารถนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเองได้ตรงประเด็น ส่งผลให้พฤติกรรมการสอนของตนเองมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ดังที่จิณห์ราน์ อูปาทั้ง (2551, หน้า 21) กล่าวว่า การนิเทศครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อผลงานวิชาการของโรงเรียนและโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย

2. ด้านการเตรียมการนิเทศ เป็นการเตรียมความพร้อมของครูผู้รับการนิเทศ โดยการศึกษาข้อมูล ค้นคว้าหาความรู้ ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับ

การนิเทศ ความรู้ในกระบวนการดำเนินการนิเทศภายใน การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศให้พร้อม เพื่อให้การปฏิบัติกรนิเทศบรรลุตาม จัดบรรยากาศห้องเรียน เตรียมกายและใจ วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้รับกรนิเทศจะต้องเตรียมความพร้อมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งวิธีการ เทคนิค และความพร้อมของสื่อ เครื่องมือในการจัดการสอน ทำให้ผู้รับกรนิเทศ เกิดความพร้อมตลอดเวลาในการปฏิบัติงานสอน ส่งผลให้พฤติกรรมการสอนมีคุณภาพ ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 24) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายในมีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนกรนิเทศภายในจึงต้องผ่านครูบุคลากรอื่นทางการศึกษาเพื่อจะไปสู่นักเรียน หลักการนิเทศภายในจึงมุ่งที่ครูเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนในทางที่ดีขึ้น

3. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ เป็นขั้นตอนสำคัญของการนิเทศภายใน เป็นขั้นตอนที่ครูผู้รับกรนิเทศได้ปฏิบัติตามแผนกรนิเทศที่ได้วางไว้ มีการดำเนินการนิเทศตามปฏิทิน บทบาทหน้าที่ ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตและทิศทางที่กำหนดไว้ มีการประสานงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้เกี่ยวข้อง เมื่อครูผู้รับกรนิเทศมีความพร้อม และได้รับการนิเทศตามกำหนดแผนงานนิเทศที่กำหนดไว้ ทำให้ครูผู้รับกรนิเทศได้มีข้อมูลแนวทาง คำแนะนำที่จะนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเองและนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนกรสอนได้ทันทั่วทั้งที่สามารถแก้ไขปัญหาและส่งผลดีต่อผู้เรียน ดังที่ วัชร เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า กรนิเทศกรสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการกรศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนกรสอน ต้องอาศัยวิธีการ หลากหลายวิธี และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนกรสอนในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน คือ กรนิเทศกรสอนด้วยวิธีการสังเกตกรสอน และและการกรศึกษาของสุจิตรา แซ่จิว (2557) ได้วิจัยเรื่องกรกรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานกรศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานกรศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ด้านขวัญและกำลังใจ เป็นความรู้สึกของครูผู้รับกรนิเทศ ที่รู้สึกมีความมั่นใจ ความพึงพอใจในการนิเทศ การได้รับขวัญและกำลังใจ และเป็นกัลยาณมิตรจากผู้นิเทศและผู้บริหาร ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และช่วยเหลือ ตลอดกระบวนการนิเทศ ไม่ให้ผู้รับกรนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจ รวมถึงได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการนิเทศ เมื่อครูผู้รับ

การนิเทศ ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ ทำให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับคำแนะนำ แนวทาง การพัฒนาการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมกับการสอน ขวัญและกำลังใจในการนิเทศเป็นปัจจัยที่ช่วย กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศเกิดความรู้สึที่ดีต่อการนิเทศ เข้าสู่กระบวนการนิเทศด้วยความเต็มใจและพร้อมที่จะนำผลกานิทศมาปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 43) กล่าวว่า การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจ และบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เมื่อครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศ ทำให้เปิดใจรับผล ที่ได้รับจากการนิเทศมาปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ เป็นกระบวนการที่ครูผู้รับการนิเทศร่วมกับผู้นิเทศ วิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาการเรียนการสอนจากกระบวนการนิเทศ ประเมินผล การปฏิบัติงาน/ การนิเทศการจัดเรียนการสอน และนำข้อมูลผลงานจากการรับการนิเทศมาปรับปรุง การสอน เมื่อครูผู้รับการนิเทศ ได้ข้อมูลที่ต้องการ ตรงกับปัญหาการจัดการสอน และนำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์ และดำเนินการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น การประเมินผลการนิเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้รับการนิเทศ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จะเป็น ตัวกำหนดพฤติกรรมการสอนที่จะต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ดังที่สุทธรณู ศรีไสย์ (2549, หน้า 8) กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การนิเทศช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการสนับสนุนให้ครูสามารถประเมินผลการทำงาน ได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และช่วยกระตุ้นครูให้มี การวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติไปพร้อมกัน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กัน การนิเทศภายในเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ ที่สูงขึ้น การนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนให้มี ประสิทธิภาพตาม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการ สอนของครู โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศ และพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อุทัย สวณพรหม (2550) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการนิเทศภายในโรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของครูในการนิเทศภายในโรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจความต้องการจำเป็น ด้านการวางแผน การนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปรับปรุง แก้ไขการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

สุชาติ สุทธิพรหมณีวัฒน์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาแลครูวิชาการในภาพรวม ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับการปฏิบัติในแต่ละด้าน คือ ด้านการพัฒนากลุ่ม ด้านการพัฒนวิชาชีพให้แก่ครู ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พฤติกรรมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ได้มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับการปฏิบัติในแต่ละด้านคือ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการใช้สื่อประกอบการสอน

อุดมสิน คำมุงคุณ (2550, หน้า 87) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า 1) การนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ด้านการวางแผนการสอน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า การนิเทศภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .56

นุรีนา บือราเฮง (2552) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านสื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับ

พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา ในภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครูอิสลามศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .66

ขนิษฐา พลายเพชร (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) การนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .756

โสภณ ทองจิตร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในสถานศึกษา ในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมปฏิบัติในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การดำเนินการนิเทศการวางแผนการนิเทศ การปรับปรุงแก้ไข และการสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาตามลำดับ

พระบัญชา ฤทธิงาม (2553) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ธรรมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู และประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ธรรมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ธรรมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .604

อานัส สีนเบญจพงศ์ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวมการนิเทศภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนติ คิมหันต์ (2556) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัญหาการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สุจิตรา แซ่จิว (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง เท่ากับ .78 ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม เท่ากับ .90 ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ เท่ากับ .84 ด้านการพัฒนาหลักสูตร เท่ากับ .77 และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเท่ากับ .75

อศวิณ วิภาดา (2557) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและ

รายปัจจัยอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิศิษา เขียวยา (2559) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีสี่ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการจัดลำดับความสำคัญของงาน และด้านการจัดทรัพยากร ส่วนอีกสองด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการออกแบบวิธีการทำงาน และด้านการประเมินสภาพการทำงาน 2) ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลิกลักษณะครู ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านการให้ความเป็นธรรม ด้านการควบคุมชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกลวิธีสอน ด้านการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบรรยากาศในชั้นเรียน 3) การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัทธ์ธีรา โยธราช (2559) ได้ศึกษา การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสรุปผลการนิเทศภายใน ด้านความต้องการการดำเนินงานนิเทศภายใน ด้านการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายใน ด้านการศึกษาความต้องการการนิเทศภายใน และด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ตามลำดับ

งานวิจัยต่างประเทศ

Malone (1994, p. 356) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐมิสซิปปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนน้อย ประชุมครูผู้สอนเพื่อเป็นสื่อในการนิเทศน้อย ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการอบรมครูประจำการและการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไปเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการนิเทศภายในสถานศึกษา

Kelton (2002, p. 101) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนกับบทบาทพฤติกรรมของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา

และระดับมัธยมศึกษาไม่มีลักษณะของผู้ให้การนิเทศโดยตรง และมีข้อด้อยในเรื่องของพฤติกรรมการนิเทศไม่มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

Collin (2003, p. 33-A) ได้ศึกษา การนิเทศภายในและการประเมินผลครูจุดประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อตรวจสอบผลการนิเทศภายในและการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยนำผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากหกโรงเรียน แต่ละโรงเรียนผู้บริหารหนึ่งคนและครูสองคนทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการทำให้ทราบว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี โดยในเร็ว ๆ นี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นมากอันเป็นผลมาจากการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่ครูผู้สอนดังนั้น การนิเทศภายในจะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูให้ดีขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการสอนของครูผู้สอน อีกทั้งพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอน ก็เป็นปัจจัยโดยตรงที่ส่งผลต่อตัวผู้เรียนหรือนักเรียน พฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพ เข้าใจพื้นฐานของนักเรียนเนรายบุคคลและการมีความรู้ ความสามารถ และเทคนิคการสอนที่ได้รับจากการนิเทศการสอนมีผลทำให้การจัดการสอนมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับผู้เรียน และส่งผลให้ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในในองค์ประกอบด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการประเมินผลการนิเทศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู ในปัจจัยด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ของโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น อันจะส่งผลให้งานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และส่งผลสะท้อนต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 135 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครูในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง
จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559

รายการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครูในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร	135	100

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961 cited in Best & Kahn, 1993, p. 250) เพื่อวัดระดับ การนิเทศภายในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ใน 5 ด้าน จำนวน 41 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการแผนการนิเทศ จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ จำนวน 7 ข้อ
4. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ จำนวน 10 ข้อ
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ จำนวน 7 ข้อ

มีเกณฑ์น้ำหนักของคะแนนระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต ตั้งแต่ระดับ 1 ถึง 5

โดยมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1961 cited in Best & Kahn, 1993, p. 250) เพื่อวัดระดับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ใน 3 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ประกอบด้วย

1. การเตรียมการสอน จำนวน 10 ข้อ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ
3. การวัดและการประเมินผลการเรียน จำนวน 11 ข้อ

โดยมีเกณฑ์น้ำหนักของคะแนนระดับพฤติกรรมทการสอนของครู ตั้งแต่ระดับ 1 ถึง 5 โดยมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน โรงเรียนตามขอบข่าย กระบวนการนิเทศการศึกษา (สังัด อุทรานันท์, 2530; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 32-36)) และพฤติกรรมการสอนของครูตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของครูตามแนวคิดพฤติกรรมการสอนของครู (ทิสนา เขมมณี, 2550, หน้า 23-25; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 51) และองค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนมาใช้เป็นแนวทาง และเพิ่มเติมข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้

3. สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมด เพื่อเสนอต่อประธานกรรมการเพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา

4. นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้ว หากคุณภาพของแบบสอบถามใน 3 ด้าน คือ หาความเที่ยงตรง (Validity) อำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability)

- 4.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โครงสร้าง (Content validity) ความสมบูรณ์เหมาะสมอื่น ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

มีรายชื่อดังต่อไปนี้

4.1.1	ดร.สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.1.2	นายพรศักดิ์ ทิพย์วงษ์ทอง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยา
4.1.3	นายศิริชัย หอมดวงสร	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยา

4.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับครูใน โรงเรียนวัดป่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาการ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน อยู่ระหว่าง .27-.79 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู ระหว่าง .22-.73

4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายใน เท่ากับ .96 และแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของครู เท่ากับ .94

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาการ
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 100 ฉบับ แจกแก่ครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาการ โดยดำเนินการแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน ฉบับ นำมาบันทึกข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยอาศัยเกณฑ์การแปลความหมายของบุญชุม ศรีสะอาด (2553, หน้า 99-100) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการนิเทศภายใน

4.51-5.00	หมายถึง	การนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	การนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	การนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	การนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	การนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนของครู

4.51-5.00	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในน้อยที่สุด

2.3 การแปลผล การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) แล้วเทียบกันเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 144) ดังนี้

.81-1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับสูง
.61-.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
.41-.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับปานกลาง
.21-.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
.01-.20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายใน และข้อมูลพฤติกรรมการสอนของครู สถิติที่ใช้วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
p	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็น
r	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
X	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวม
X_1	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ
X_2	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการนิเทศ
X_3	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ
X_4	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน ด้านขวัญและกำลังใจ
X_5	หมายถึง	การนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการนิเทศ
Y	หมายถึง	พฤติกรรมการสอน โดยรวม
Y_1	หมายถึง	พฤติกรรมการสอน ด้านการเตรียมการสอน
Y_2	หมายถึง	พฤติกรรมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
Y_3	หมายถึง	พฤติกรรมการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของ
ครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน
มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของครู	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.96	.39	มาก	4
2. ด้านการเตรียมการนิเทศ	4.01	.43	มาก	2
3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.05	.40	มาก	1
4. ด้านขวัญและกำลังใจ	4.01	.47	มาก	3
5. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.79	.41	มาก	5
รวม	3.97	.35	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง
จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ใน
ระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการเตรียม
การนิเทศ ด้านขวัญและกำลังใจ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน
 มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวางแผนการนิเทศ

การนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การทบทวนรายละเอียดแผนงานโครงการตามปฏิทินการนิเทศภายใน เพื่อเตรียมพร้อมรับการนิเทศภายใน	3.87	.58	มาก	6
2. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนจากผลการเรียน ผลการสอบ ความต้องการของผู้เรียน	3.87	.44	มาก	5
3. การนำเสนอข้อมูลปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน แก่คณะกรรมการนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับรับการนิเทศภายใน	3.81	.49	มาก	7
4. การกำหนดเนื้อหา ประเด็น เป้าหมาย และความคาดหวังที่จะได้รับจากการรับการนิเทศภายใน	3.90	.60	มาก	4
5. การกำหนดวัน เวลา สำหรับรับการปฏิบัติการนิเทศภายในและแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อกำหนดในปฏิทินการนิเทศภายใน	4.32	.62	มาก	1
6. การวางแผนในการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ในการรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ	3.99	.58	มาก	2
7. การรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ	3.97	.59	มาก	3
รวม	3.96	.39	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดวัน เวลา สำหรับรับการปฏิบัติการนิเทศภายในและแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อกำหนดในปฏิทินการนิเทศภายใน การวางแผนในการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ในการรับการนิเทศภายใน

จากผู้นิเทศ และการรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมรับการนิเทศภายใน จากผู้นิเทศ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียน มابตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการนิเทศ

การนิเทศภายใน ด้านการเตรียมการนิเทศ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ และค้นคว้าหาความรู้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน	3.81	.62	มาก	7
2. ศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจเป้าหมายของการนิเทศภายในของโรงเรียนมابตาพุดพันพิทยาคาร	3.96	.63	มาก	6
3. ศึกษาข้อมูล การเตรียมความพร้อม และวิธีการปฏิบัติตัวเพื่อรับการนิเทศจากครูผู้ผ่านการนิเทศภายในมาแล้ว	4.07	.61	มาก	5
4. การเตรียมความพร้อมของตนเองทั้งทางกายและใจให้พร้อมรับการนิเทศภายใน	4.16	.62	มาก	4
5. การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน	4.25	.54	มาก	1
6. การเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อรับการนิเทศภายใน	4.21	.59	มาก	2
7. การเตรียมความพร้อมของสื่อ และอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับรับการนิเทศภายใน	4.19	.68	มาก	3
8. ได้รับการชี้แจงรายละเอียด วิธีการนิเทศภายในด้านวิชาการ อย่างชัดเจนจากคณะทำงานนิเทศภายใน	3.76	.62	มาก	8
9. ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างพอเพียง	3.71	.74	มาก	9
รวม	4.01	.43		

จากตารางที่ 4 พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการนิเทศ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน การเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อรับการนิเทศภายใน และการเตรียมความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับรับการนิเทศภายใน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

การนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. เข้าร่วมประชุมเพื่อรับการชี้แจงการดำเนินการนิเทศ	3.73	.63	มาก	8
2. ปฏิบัติงานการนิเทศตามแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้	4.12	.57	มาก	5
3. ปฏิบัติงานการนิเทศตามบทบาท หน้าที่ ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตและทิศทางการนิเทศที่กำหนดไว้	4.13	.49	มาก	4
4. ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานนิเทศ/ ผู้นิเทศในการดำเนินการนิเทศภายใน	4.14	.53	มาก	3
5. ประสานงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการนิเทศภายใน	3.92	.58	มาก	7
6. ความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน	4.18	.69	มาก	1
7. การนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ	4.15	.64	มาก	2
8. การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลที่ได้รับจากการนิเทศภายใน	4.02	.51	มาก	6
รวม	4.05	.40	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน โรงเรียน การนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ และให้ความร่วมมือกับคณะทำงานนิเทศ/ ผู้นิเทศ ในการดำเนินการนิเทศภายใน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านขวัญและกำลังใจ

การนิเทศภายใน ด้านขวัญและกำลังใจ	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ความมั่นใจในกระบวนการนิเทศภายใน	3.95	.63	มาก	9
2. กระบวนการนิเทศดำเนินไปอย่างกัลยาณมิตร	4.09	.67	มาก	4
3. การได้รับขวัญและกำลังใจจากผู้นิเทศ และเพื่อนร่วมงาน	4.02	.60	มาก	5
4. ยอมรับความคิดเห็น คำแนะนำของผู้นิเทศใน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ	4.09	.51	มาก	2
5. การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน	4.10	.50	มาก	1
6. การสร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมของบุคลากร ในหน่วยงาน	4.09	.57	มาก	3
7. การได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และช่วยเหลือตลอด กระบวนการนิเทศ	3.98	.57	มาก	8
8. ความจริงใจ ไว้วางใจ และเป็นกันเอง ระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ	3.99	.48	มาก	6
9. ความยุติธรรมและความเสมอภาคในการนิเทศ	3.99	.58	มาก	7
10. การยกย่อง ชมเชยและให้ความสนใจเอาใจใส่จาก ผู้บริหาร โรงเรียน	3.84	.80	มาก	10
รวม	4.01	.47	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านขวัญและกำลังใจโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน ขอมรับความคิดเห็น คำแนะนำของผู้นิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ และการสร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในหน่วยงาน ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการประเมินผลการนิเทศ

การนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศ	$n = 100$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดเกณฑ์การประเมินผล การนิเทศภายในโรงเรียน	3.82	.46	มาก	3
2. ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดวิธีการและกิจกรรม การประเมินผลไว้ในแผนการนิเทศภายในโรงเรียน	3.82	.54	มาก	4
3. ร่วมกับผู้นิเทศสรุปผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.68	.57	มาก	6
4. ร่วมกับผู้นิเทศวิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาการเรียน การสอนจากกระบวนการนิเทศ ภายใน	3.65	.61	มาก	7
5. ร่วมกับผู้นิเทศประเมินผลการปฏิบัติงาน/ การนิเทศ การจัดเรียนการสอนของตนเอง	3.71	.54	มาก	5
6. การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.94	.45	มาก	1
7. การเผยแพร่และให้ความรู้/ แนวแนวทางการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนที่ได้รับจากการนิเทศแก่เพื่อนร่วมงาน/ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.91	.47	มาก	2
รวม	3.79	.41	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเผยแพร่และให้ความรู้/ แนวแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้รับจากการนิเทศแก่เพื่อนร่วมงาน/ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

พฤติกรรมการสอนของครู	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
ด้านการเตรียมการสอน	4.17	.41	มาก	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.14	.42	มาก	2
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	4.02	.41	มาก	3
รวม	4.11	.37	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน
 มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการสอน

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอน	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.02	.57	มาก	10
2. ทำความเข้าใจบทบาทร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอน	4.19	.55	มาก	6
3. เตรียมการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร	4.20	.47	มาก	4
4. ศึกษากระบวนการ เทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ	4.22	.44	มาก	2
5. วางแผนการสอน/ เตรียมการสอนล่วงหน้าโดยจัดทำแผน การสอนอย่างละเอียดและชัดเจน	4.19	.44	มาก	5
6. ผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน	4.22	.65	มาก	3
7. จัดเตรียมเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง ก่อนที่จะทำการสอนอย่างเหมาะสม	4.26	.46	มาก	1
8. มีการเตรียมสถานการณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนไว้ ล่วงหน้าเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.14	.45	มาก	8
9. มีการเตรียมสถานการณ์และรู้จักใช้สถานการณ์ที่จะกระตุ้น ความสนใจของนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.06	.55	มาก	9
10. จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	4.15	.50	มาก	7
รวม	4.17	.41	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการสอน โดยรวม และรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ จัดเตรียมเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องก่อนที่จะทำการสอนอย่างเหมาะสม ศึกษากระบวนการ เทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ และผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน
 มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจะมีการเรียนการสอนเสมอ	4.11	.55	มาก	10
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	4.17	.53	มาก	4
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด	4.20	.59	มาก	2
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วนตามเวลา/ คาบการสอนที่ได้รับ	4.20	.64	มาก	3
5. จัดบรรยากาศห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	4.10	.50	มาก	9
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	4.12	.48	มาก	8
7. ใช้คำถาม หรือใช้กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และรู้จักหาความรู้ด้วยตนเอง	4.15	.50	มาก	7
8. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง	4.20	.55	มาก	1
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย	4.11	.72	มาก	11
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนการทำงานเป็นกลุ่มและกำหนดขั้นตอนการทำงานเอง	4.17	.64	มาก	6
11. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ	4.03	.64	มาก	12
12. จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	4.17	.57	มาก	5
รวม	4.14	.42	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตรงตามตัวชี้วัด และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วนตามเวลา/ คาบการสอนที่ได้รับ ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรเพื่อกำหนด สัดส่วนของคะแนนก่อนเสมอ	3.89	.62	มาก	11
2. ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธี ที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ สอบข้อเขียน แบบฝึกหัด แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ	4.11	.49	มาก	2
3. วัดผลประเมินผลนักเรียนตามกระบวนการก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน	3.89	.62	มาก	10
4. วัดผลประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการสอนและประเมินผล การเรียนเป็นระยะ	4.08	.46	มาก	3
5. วัดผลประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง	4.02	.47	มาก	7
6. วัดผลและประเมินผลครอบคลุม 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	3.98	.60	มาก	9
7. แสดงคะแนนจากการวัดและประเมินผลให้นักเรียนได้ ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน	4.03	.50	มาก	6
8. นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของตนเอง	4.11	.42	มาก	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน	<i>n</i> = 100		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. จัดการเรียนซ่อมเสริมและการประเมินการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ผ่านเกณฑ์การวัดผล	3.99	.61	มาก	8
2. นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน	4.06	.57	มาก	5
3. นำข้อมูลผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.07	.56	มาก	4
รวม	4.02	.41	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ สอบข้อเขียน แบบฝึกหัด เพิ่มสะสมงาน ฯลฯ และ วัดผลประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการสอนและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของ
ครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู
โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

กรณีศึกษา ภายใน	พฤติกรรมการสอนของครู								แปลผล
	n = 100								
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y		
	r	p	r	p	r	p	r	p	
X ₁	.664*	.000	.477*	.000	.256*	.010	.516*	.000	ปานกลาง
X ₂	.668*	.000	.546*	.000	.289*	.004	.558*	.000	ปานกลาง
X ₃	.772*	.000	.584*	.000	.366*	.000	.637*	.000	ค่อนข้างสูง
X ₄	.547*	.000	.393*	.000	.234*	.019	.433*	.000	ปานกลาง
X ₅	.412*	.000	.424*	.000	.309*	.002	.429*	.000	ปานกลาง
X	.740*	.000	.282*	.000	.347*	.000	.618*	.000	ค่อนข้างสูง

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน
ของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (r_{xy} รวมเท่ากับ .62) โดยเรียงตามลำดับความสัมพันธ์จาก
มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน และ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (1961) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 41 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.79 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 33 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .22-.73 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สรุปผลได้ ดังนี้

1. การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการเตรียมการนิเทศ ด้านขวัญและกำลังใจ ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดวัน เวลา สำหรับรับการปฏิบัติการนิเทศภายในและแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อกำหนดในปฏิทินการนิเทศภายใน การวางแผนในการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ในการรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ และการรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ ตามลำดับ

1.2 ด้านการเตรียมการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน การเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อรับการนิเทศภายใน และการเตรียมความพร้อมของสื่อ และอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับการรับการนิเทศภายใน ตามลำดับ

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน การนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ และให้ความร่วมมือกับคณะทำงานนิเทศ/ ผู้นิเทศในการดำเนินการนิเทศภายใน ตามลำดับ

1.4 ด้านขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน ยอมรับความคิดเห็น คำแนะนำของผู้นิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ และการสร้างความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในหน่วยงาน ตามลำดับ

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเผยแพร่และให้ความรู้/ แนวทางการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้รับจากการนิเทศแก่เพื่อนร่วมงาน/ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ

2. พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการสอน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ จัดเตรียมเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องก่อนที่จะทำการสอนอย่างเหมาะสม ศึกษากระบวนการ เทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ และผลิตสื่อ

และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน ตามลำดับ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วนตามเวลา/ คาบการสอนที่ได้รับ ตามลำดับ

2.3 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ สอบข้อเขียน แบบฝึกหัด แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ และ วัดผลประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการสอนและประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (r_{xy} รวมเท่ากับ .62) โดยเรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยมีการอภิปรายรายด้าน ดังนี้

1. การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร บริหารงานตามยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ต้องการพัฒนาครูสู่มืออาชีพ (โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร, 2558) ซึ่งการนิเทศภายในเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่จะพัฒนาครูสู่ความเป็นครูมืออาชีพ ดังแนวคิดของฉวีวรรณ พันวัน (2552, หน้า 9) ที่ว่าการนิเทศการศึกษาเป็น กระบวนการร่วมกัน ทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพตามจุดหมายของหลักสูตร ในการปฏิบัติการนิเทศ ครูผู้ถูกนิเทศได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศในทุกกิจกรรม มีส่วนร่วมในการกำหนดวัน เวลา สำหรับรับการปฏิบัติการนิเทศภายในและแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อกำหนดวันปฏิทิน

การนิเทศภายใน มีการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในการรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ มีการจัดเตรียมเครื่องมือ การเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายในไว้ล่วงหน้า และตัวครูผู้ถูกนิเทศมีความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน มีการเตรียมแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดหาสื่อการสอนที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และสภาพจริงของผู้เรียน มีการศึกษาข้อมูลการนิเทศและฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน และใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งคณะกรรมการนิเทศภายในใช้วิธีการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร มีการชี้แจงให้ผู้รับการนิเทศได้รับทราบจุดประสงค์การนิเทศที่แท้จริง ว่าเป็นการพัฒนาไม่ใช่เป็นการหาข้อผิดพลาดเพื่อกำหนดครูผู้สอน ทำให้ครูยอมรับข้อเสนอแนะจากการนิเทศ นำมาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเนติ คิมหันต์ (2556, หน้า 100) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา แซ่จิว (2557, หน้า 99) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร โรงเรียนมีการกำหนดปฏิทินในการนิเทศภายในล่วงหน้าเป็นประจำทุกปีการศึกษา และครูผู้สอนต้องได้รับการนิเทศภายในการเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยครูผู้รับนิเทศได้มีโอกาสในการกำหนดวัน เวลา สำหรับรับการปฏิบัติการนิเทศภายใน และแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายใน ทำให้เกิดการเตรียมความพร้อมทั้งครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ ครูผู้รับการนิเทศมีการวางแผนงานของตนเองสำหรับการรับการนิเทศไว้ล่วงหน้า มีการรวบรวมข้อมูลสำหรับการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกระทำข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ ทำให้กระบวนการในการนิเทศมีประสิทธิภาพเพราะผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า มีการจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสม ทำให้

การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 42) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการนิเทศภายใน เพราะการวางแผนที่ดี มีความรัดกุม และสามารถนำไปปฏิบัติได้นั้น เท่ากับงานนั้นประสบความสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง การวางแผนการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่นำเอาผลการวิเคราะห์หรือทางเลือกมากำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการปฏิบัติงาน และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งหมดให้ชัดเจน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมสิน คำมุงค์ (2550, หน้า 87) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า การนิเทศภายในของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย ด้านการวางแผนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย สวนพรหม (2550, หน้า 50) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการนิเทศภายในโรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของครูในการนิเทศภายใน โรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง ด้านการเตรียมการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเตรียมการนิเทศ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูผู้รับการนิเทศ มีการเตรียมความพร้อมรับการนิเทศไว้ล่วงหน้า เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการกำหนดปฏิบัติเวลาสำหรับการนิเทศ มีการประสานงานระหว่างผู้รับการนิเทศกับคณะกรรมการนิเทศไว้ล่วงหน้า ทำให้สามารถเตรียมความพร้อมของตนเองทั้งด้านข้อมูล เครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน มีการจัดเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนสื่อ และอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับรับการนิเทศภายใน รวมถึงเตรียมความพร้อมของตนเองทั้งทางกายและใจให้พร้อมรับการนิเทศภายใน จึงทำให้การนิเทศภายในเกิดประโยชน์ต่อผู้รับการนิเทศ อีกทั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ได้มีการเตรียมความพร้อมในการนิเทศครูผู้สอน ทั้งในด้านการชี้แจงจุดประสงค์การนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ และมีการสร้างเครื่องมือการประเมิน โดยผ่านการหาคุณภาพของเครื่องมือจากคณะกรรมการการนิเทศภายใน เพื่อให้การนิเทศบรรลุตามเป้าหมายของการนิเทศภายใน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 43-44) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติการนิเทศเป็นลักษณะงานที่จะต้องปฏิบัติกับคนหลายคนที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคนมีแนวโน้มความคิดแตกต่างกันออกไป คณะกรรมการการนิเทศจะต้องเข้าใจในความแตกต่างมนุษย์ในด้านพฤติกรรม และเข้าใจวิธีการที่จะเสริมและ

สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับการนิเทศ ดังนั้น คณะกรรมการการนิเทศจึงต้องทำความเข้าใจในหลักและวิธีการนิเทศ ใช้เทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย สวนพรหม (2550, หน้า 50) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการนิเทศภายในโรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของครูในการนิเทศภายในโรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง ด้านการสำรวจความต้องการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคารให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน โดยจัดให้ครูผู้สอนทุกคนจะต้องได้รับการนิเทศภายใน และให้ครูทุกคนให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอนเพื่อนำผลการนิเทศมาดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ครูผู้รับการนิเทศเกิดความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน มีการนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานนิเทศและผู้นิเทศในการดำเนินการนิเทศภายใน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน จนถึงขั้นตอนการสรุปผล อีกทั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีการชี้แจงให้ผู้รับการนิเทศทราบจุดประสงค์การนิเทศในทิศทางเดียวกัน และสร้างความตระหนักให้ครูผู้รับการนิเทศเห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน ทำให้ครูผู้รับการนิเทศมีความกระตือรือร้นในการเตรียมวิธีการหรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งคณะกรรมการการนิเทศได้ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตของการนิเทศภายในที่กำหนดไว้ โดยมุ่งช่วยเหลือครูผู้รับการนิเทศโดยตรง ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนุรีนา บือราเฮง (2552, หน้า 92) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน โรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ธีรา โยธราช (2559, หน้า 92) ได้ศึกษา การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายใน

ของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานและ
 แนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
 ด้านการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านขวัญและกำลังใจ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า
 โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคารมีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของบุคลากรด้วยความร่วมมือ เป็นไปแบบ
 ทำให้ครูผู้รับการนิเทศมีโอกาสได้ปฏิบัติงาน และได้รับความช่วยเหลือจากบุคลากรและเพื่อ
 ร่วมงานในด้านการปฏิบัติงาน รวมถึงการให้คำแนะนำให้ความรู้ การเตรียมตัวรับการนิเทศ ทำให้
 ครูผู้รับการนิเทศมีการเตรียมความพร้อมของตนเองในการรับการนิเทศตลอดเวลา มีการขอ
 คำแนะนำจากครูผู้ผ่านการนิเทศภายใน และการรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายใน โรงเรียน
 และการรับฟังแนวทางการนิเทศจากคณะกรรมการนิเทศ รวมถึงให้ความสำคัญกับผลการนิเทศ
 ยอมรับความคิดเห็น คำแนะนำของผู้นิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ
 อีกทั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร มีกระบวนการนิเทศดำเนิน
 ไปอย่างกัลยาณมิตร ทำให้ครูผู้สอนเกิดขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้
 ครูผู้สอนให้ความสนใจและเห็นถึงความสนใจของการนิเทศภายใน เมื่อได้รับขวัญและกำลังใจ
 ครูผู้สอนก็เกิดความเต็มใจในการนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จากการนิเทศภายใน ทำให้เกิด
 การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร สอดคล้องกับ
 แนวคิดของซุมสัคดี อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 11) กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน
 ในกระบวนการขึ้นบำรุงขวัญให้กำลังใจหรือการสร้างขวัญและกำลังใจ ไว้ว่าเป็นการเสริมแรง
 เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ
 ต้องคอยกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริม และถ้าผิดพลาดก็ต้องคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข พร้อม
 ทั้งให้การเสริมแรงทันทีเพื่อไม่ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเสียกำลังใจ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้
 การนิเทศภายในของครูโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านขวัญและกำลังใจ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย
 ของเนติ คิมหันต์ (2556, หน้า 101) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของ
 การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัด
 กาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ครู โดยรวม
 และรายชื่ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอศวิณ วิภาดา (2557, หน้า 81) ได้ศึกษา
 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านขวัญและกำลังใจ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็น
เพราะว่าครูผู้รับการนิเทศให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อนำผลมาปรับปรุง
การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น จึงมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การ
ประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้การนิเทศตรงกับเป้าหมายของตนเองและโรงเรียน
ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เมื่อเข้ารับการนิเทศ จึงมีส่วนร่วมกับผู้นิเทศใน
การประเมินผลการนิเทศ มีการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา
การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ขึ้นตามเป้าหมายของการนิเทศ รวมถึงมีการให้
คำแนะนำและเผยแพร่และให้ความรู้/ แนวแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้รับ
จากการนิเทศแก่เพื่อนร่วมงาน ผลของการนิเทศ อีกทั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียน
มาบตาพุดพันพิทยาคาร มีการประเมินผู้ที่ได้รับการนิเทศภายใน โดยการให้ข้อเสนอแนะที่อยู่ใน
ขอบเขตที่กำหนด เพื่อให้ครูผู้สอนนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียน
การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการเผยแพร่ข้อมูลที่มีการพัฒนาโดยการนำผลการนิเทศมาใช้ให้
ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ดังที่ชารี มณีศรี (2538, หน้า 203) กล่าวถึงการประเมินผลการนิเทศไว้ว่า
การประเมินผลการนิเทศเป็นกระบวนการ ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด
เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็นกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน รวมผล
การประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การนิเทศภายในของ
ครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอัศวิน
วิภาดา (2557, หน้า 81) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและ
ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก และ
สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ธีรา โยธราช (2559, หน้า 92) ได้ศึกษา การดำเนินงานและแนวทาง
พัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายใน
โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพฤติกรรมของครูผู้สอนถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้น โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดเตรียมการสอนของครูตั้งแต่ขั้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าให้แก่หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหาร เพื่อตรวจสอบและอนุมัติการใช้แผน ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นแผนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริงของผู้เรียน สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร ที่ต้องการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสู่มาตรฐานสากล (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2558) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2553, หน้า 31) ที่ว่าพฤติกรรมการสอนของครู มีผล โดยตรงต่อผู้เรียน ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ ขึ้นอยู่กับวิธีการสอนหรือพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู จาก เหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระบัญชา ฤทธิ์งาม (2553, หน้า 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ธรรมศึกษา ของสำนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูของสำนักเรียนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา แซ่จิว (2557, หน้า 99) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.1 ด้านการเตรียมการสอน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร บริหารงานสอดคล้องกับพันธกิจ ที่ต้องการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสู่มาตรฐานสากล (โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร, 2558) ดังนั้นการเตรียมการสอนของครู จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดเตรียมการสอน ตั้งแต่ขั้นวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดสภาพแวดล้อม การวัดผลและประเมินผล และการนำวิจัยในชั้นเรียนมาแก้ไขปัญหากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนได้เกิดความพร้อม

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรม การสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเตรียมการสอน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุจิตรา แซ่จิว (2557, หน้า 99) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการเตรียมการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุรีนา บือราเฮง (2552, หน้า 92) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน โรงเรียนกับพฤติกรรม การสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับมาก.

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่จะนำผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ โดยการเลือกกิจกรรม/ วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบ คำตอบด้วยตนเอง มีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน โดยผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ได้และเปลี่ยน ความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมที่ตรงตามแผน การจัดการเรียนรู้ มีการควบคุมเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูเป็นเพียง ผู้คอยแนะนำ และกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผล งาน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรม การสอนของครู โรงเรียนมาตาปุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา แซ่จิว (2557, หน้า 99) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอานัส สิ้นเบญจพงศ์ (2553, หน้า 69) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ถือว่าเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่มีความสำคัญ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน และตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปปรับปรุง พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2550, หน้า 23-24) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมการสอน ด้านการประเมินผล เป็นการเก็บรวบรวมผลงาน และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบัญชา อุทธิงาม (2553, หน้า 85) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ธรรมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิปีศยา เขียวยา (2559, หน้า 65) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3.1 การนิเทศภายใน ด้านการปฏิบัติการนิเทศ กับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู มุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพ (โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร, 2558, หน้า 1-2) และอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กำหนดไว้ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน ร่วมกันวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันดำเนินงานและช่วยเหลือครูใน

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยในชั้นเรียน ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยการให้ข้อเสนอแนะจากการนิเทศภายในเพื่อให้ครูได้นำข้อมูลไปพัฒนากระบวนการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่วัชรภา เถาเรียนดี (2553 อ้างถึงใน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2556, หน้า 1) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมจัดการเรียนการสอน ต้องอาศัยวิธีการหลากหลาย และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน คือ การนิเทศการสอน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของอุดมสิน คำมุงคุณ (2550, หน้า 100) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่า การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การนิเทศภายใน ด้านการเตรียมการนิเทศ กับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนิเทศภายในเป็นกระบวนการ เพื่อนำข้อมูลมาช่วยในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของครู ในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการเตรียมตัวเพื่อรับการนิเทศภายในของครูผู้สอน ต้องมีการเตรียมความพร้อมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินการในแต่ละวันของครู ซึ่งในกระบวนการการเตรียมการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศจะต้องศึกษาเนื้อสำหรับการสอน เตรียมความพร้อมของตนเอง และการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า ทั้งการเตรียมเนื้อหา สื่อประกอบการสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผล บรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียน ทำให้ครูผู้รับการนิเทศเกิดประสบการณ์ในการเตรียมการสอนไปประยุกต์ใช้ในการเตรียมการสอนในกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีสื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่พร้อมสำหรับนำไปใช้สอนต่อไป ทำให้พฤติกรรมการสอนของครูเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ดังที่ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2550,

หน้า 52) กล่าวว่า การเตรียมการสอนเป็นการคิดล่วงหน้าถึงเนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์ แนวคิด วิธีการใช้สื่อการสอน และการประเมินผลเพื่อจะได้เตรียมเครื่องมือ และกิจกรรมสำหรับการสอน ตามขั้นตอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน ด้านการเตรียมการนิเทศ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของนูรีนา บือราเฮง (2552, หน้า 78) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการเตรียมการสอนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ กับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ย่อมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ดังนั้นคณะกรรมการการนิเทศภายใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร แลครูผู้รับการนิเทศ ได้ร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนดขอบเขต ทิศทาง หรือทางเลือกเพื่อใช้ในการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศที่ไม่กระทบต่อการเรียนการสอน เมื่อผู้รับการนิเทศมีบทบาทในการวางแผนการนิเทศแล้ว ส่งผลให้การนิเทศตรงประเด็นของปัญหา การจัดการสอน ทำให้ผู้รับการนิเทศ สามารถนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเองได้ตรงประเด็น ส่งผลให้พฤติกรรมการสอนของตนเองมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่มุ่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ (โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร, 2558, หน้า 1-2) ดังแนวคิดของ จินทราน์ อูปาทัง (2551, หน้า 21) ที่กล่าวว่า การนิเทศครูผู้สอนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพ จะส่งผลต่อการทำงานวิชาการของโรงเรียน โดยเฉพาะจะส่งผลทำให้การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้นด้วย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของอานัส สีนเบญจพงศ์ (2553, หน้า 66) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในด้านการวางแผนกรณีศึกษา กับ ประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การนิเทศภายใน ด้านขวัญและกำลังใจ กับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียน มหาดำพุดพันพิทยาคาร มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการการนิเทศภายในให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างกำลังใจ ให้แก่ครูผู้รับการนิเทศ เพื่อให้มีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้น อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการให้คำแนะนำที่เป็นกัลยาณมิตร แนะนำแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนของครูที่เหมาะสมกับบริบทแต่ละรายวิชา และมีการชี้แจงให้ครูผู้รับ การประเมินเข้าใจจุดประสงค์ของการนิเทศอย่างถ่องแท้ เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจและมีความสุขใน การปฏิบัติงาน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 5) การสร้างเสริม ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และซุ่มศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 11) ที่กล่าวว่า กระบวนการขึ้นบำรุงขวัญให้กำลังใจหรือการสร้างขวัญ และกำลังใจ เป็นการเสริมแรง เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจใน การปฏิบัติงาน เมื่อครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ส่งผลให้พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และที่ซารี มณีสริ (2538 อ้างถึงใน อุดมสิน คำมุงคุณ, 2550, หน้า 13) กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นไปเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ ปัญหาของเด็ก เข้าใจในการทำงานของครูช่วยให้ครูค้นพบและพัฒนาความสามารถในการสอน และเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานช่วยให้ครูรู้สึกปลอดภัยในการทำงานทำให้ผล การเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะทำได้ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง การนิเทศภายใน ด้านขวัญและกำลังใจมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมหาดำพุดพันพิทยาคาร ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554, หน้า 101) ได้ศึกษาพบว่า การส่งเสริมเสริมแรงสนับสนุน โดยการสร้างขวัญและกำลังใจจาก ผู้บริหาร ด้วยการให้กำลังใจ กล่าวยกย่องชมเชย การให้ของรางวัล และพิจารณาความคิดความชอบ แก่ครูที่ปฏิบัติงานได้ดี ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศโดยใช้ เครื่องมือช่วยการนิเทศ ส่งผลประสิทธิภาพการสอนของครูดีขึ้น

3.5 การนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศ กับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมหาดำพุดพันพิทยาคาร มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำ

การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่า มีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้นวัตกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในเทศ ซึ่งโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ดำเนินการประเมินผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนางานด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่เนื่องจากภาระงานอื่น ๆ ค่อนข้างมาก ทำให้การนำข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนางานยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของนุรีนา บือราเฮง (2552, หน้า 78) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน โรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผล กับพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานัส สิบเบญญพงศ์ (2553, หน้า 66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในด้านการประเมินผล กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนิเทศภายในของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

1.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศควรศึกษาและรวบรวมปัญหาจากการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการนิเทศ เพื่อร่วมกันคัดเลือกประเด็นสำคัญสำหรับการนิเทศ

1.2 ด้านการเตรียมการนิเทศ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการนิเทศภายในทางด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนิเทศอย่างเพียงพอ

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศควรเข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังการชี้แจงแนวทางการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนกับคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศทุกครั้ง

1.4 ด้านขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศให้กับครู โดยการยกย่อง ชมเชย และให้รางวัลแก่ครูที่มีการปฏิบัติการนิเทศดีเด่น และเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ครูผู้รับการนิเทศควรร่วมมือกับผู้นิเทศวิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรปรับปรุง เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. พฤติกรรมการสอนของครู โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2.1 ด้านการเตรียมการสอน ครูผู้สอนควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมและเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.3 ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน ครูผู้สอนควรศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2251 และหลักสูตรสถานศึกษาอย่างละเอียด เพื่อกำหนดสัดส่วนของคะแนนการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพจริงของผู้เรียน

3. ผู้บริหารควรส่งความสัมพันธระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จัดหาสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาและสภาพจริงของผู้เรียน มีวิธีการสอนที่หลากหลาย และอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการประเมินผลการนิเทศภายในของครู โรงเรียน มาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ควรศึกษาพฤติกรรมการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
3. ควรวิจัยเชิงคุณภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา นิเทศภายใน โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามความคิดเห็นของผู้ทำหน้าทีนี้เทศ

บรรณานุกรม

- กรณีการ์ ฝากประ โคน. (2556). ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนของครูผู้สอนอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรองทอง จิระชากุล. (2550). คู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. (2556). คู่มือนิเทศการสอนภายใน โรงเรียน. นครปฐม: สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2543). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- ขนิษฐา พลายเพ็ชร์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรม การสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จ้านง พรายเยี่ยมแแบ. (2548). เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเพื่อให้เกิดทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จิณห์ธานี อุปาทั้ง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพ. วิทยานิพนธ์การบริหาร การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิรภา คาทา. (2558). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของอาจารย์กับพฤติกรรม การเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(2), 1528-1542.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). การนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ฉวีวรรณ มาลี. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียน และ สมรรถภาพพื้นฐานทางสมองบางประการกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์. (2550). สัมมนาการวิจัยและทฤษฎีด้านการจัดการเรียนการสอน, ใน *สัมมนา การวิจัยและทฤษฎีทางเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 13 และ 15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาญชัย อาจิณสมภาร. (2548). *การนิเทศการสอนแบบใหม่*. กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.
- ชาติ สุทธิพรมณีวัฒน์. (2550). สภาพการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู ตามความ คิดเห็นของผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ชารี มณีศรี. (2542). *การนิเทศการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ทิวัดต์ มณีโชติ. (2549). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิสนา แคมมณี. (2550). การจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, *วิชาการ*, 2(5), 90-95.
- ทิสนา แคมมณี. (2556). พฤติกรรมการสอนภาษาไทย. เข้าถึงได้จาก <http://www.netra.lpru.ac.th/boonma/myweb2/bms10thm>.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). *หลักการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- ธีรยุทธ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. (2546). *พฤติกรรมครูในการเรียนการสอน. (เอกสารการสอน ชุดวิชา พฤติกรรมการสอนประถมศึกษา)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระศักดิ์ เลื่อยไชสง. (2550). *การนิเทศภายใน โรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- นุรีนา บือราเฮง. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน โรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของ ครูอิสลามศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอิสลามศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- เนติ คิมหันต์. (2556). *การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระบัญชา ฤทธิงาม. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาธรรมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116. ตอนที่ 74 ก. หน้า 1. ลงวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2542
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). *การศึกษาคำดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- พัชร์ชีรา โยชราช. (2559). *การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พิชิต ฤทธิรัฐ. (2550). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอเชีย ออฟ เคอร์รี่มีสท์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2538). *เอกสารการสอน ชุดระบบการเรียนการสอน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). *แนวทางการศึกษาชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอนหน่วย 1 – 7*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543). การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 3(1), 54-60.
- รุ่ง แก้วแดง. (2553). *พฤติกรรมการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร (2558). *สรุปรายงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ปีการศึกษา 2558*. ระยอง: โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2550). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิปีศยา เขียวยา. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ศิริวรรณ อานันท์สิทธิ์. (2545). การนิเทศเชิงระบบ: จากการใช้คู่มือนิเทศการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับผู้บริหารศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ. *วิทยจารย์* 101(1), 18-20.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- เสถียร เทียงธรรม. (2542). *การนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สดีโส ศรีสวัสดิ์. (2549). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2554). *คู่มือการดำเนินงานนิเทศ*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *คู่มือการการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *ตัวบ่งชี้การเรียนรู้การสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ศูนย์วิจัยปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาการศึกษา และทรัพยากรมนุษย์.
- สุชาติ สุทธิพรณิวัฒน์. (2550). *สภาพการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- สุจิตรา แซ่จิว. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุณีย์รัตน์ วีระสุนทร. (2553). *การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- สุทนต์ ศรีไธย์. (2549). *หลักการนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2547). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2551). *วิธีการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- โสภณ ทองจิตร. (2553). *การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศในสถานศึกษาในเครือข่ายบางกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2552). *นิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552). *ความรู้อย่างดีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา*. วันที่ค้นข้อมูล 25 ตุลาคม เข้าถึงได้จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>.
- อัศวิน วิภาดา (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อานัส สีนเบญจพงศ์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2*. สารนิพนธ์ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2551). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุดมสิน คำมุงคุ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิ่งควัฒน์. (2538). *หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- อุทัย สวนพรหม. (2550). *บทบาทของครูในการนิเทศภายใน โรงเรียนวัดสังฆราชา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อุทัย หิรัญโต. (2520). *เทคนิคการบริหาร*. กรุงเทพฯ: ทิพย์อักษรการพิมพ์.
- Best J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Collin, J. J. (2003). Modern and postmodern teacher supervisors and evaluation: Perception of secondary school principals and teacher. *Abstractl. Dissertation Abstracts International*, 64(1), 33-A.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological test* (5th ed.). New York: Harper Collins. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Glickman, C. D. (2004). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*. Boston: Allyn & Bacon.
- Glatthorn, A. (1984). *Differentiated supervision*. Alexandria: ASCD.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hall.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in education* (2nd ed.). Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.
- Kelton, A. G. (2002). *The relation between school administrators' supervisory styles and their rule administration behaviors*. Master's Thesis (School Administration). Texas: Texas A&M University-Commerce.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. New York: Harper Collins.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Malone, K. (1994). *Introduction to educational leadership*. (5th ed.) New Jerssy: Prentice-Hall.
- Tanner, D., & Tanner, L. (1987). *Supervision in education problems and practices*. New York: Macmillan.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621.8/ ว.1305

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี 20131

19 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวรัชดาพร บุตะเขี้ยว รหัส 58990005

งานนิพนธ์ เรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนมาตาศักดิ์พิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภายู ชีระวิชิตระกุล เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621.8/ ว.1306

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 ต. แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี 20131

22 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวรัชดาพร บุตะเขี้ยว รหัส 58990005

งานนิพนธ์ เรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน มابตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621.8/ ว.1307

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี 20131

25 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ใน ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวรัชดาพร บุตะเขี้ยว รหัส 58990005

งานนิพนธ์ เรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียน มابตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎาญ ธีระวิชิตระกุล เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีศึกษาภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู

โรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมของครูในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในด้านการแผนการนิเทศ ด้านการสร้างความเข้าใจและเตรียมการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ และด้านการประเมินผลการนิเทศ และศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูที่ผ่านการนิเทศภายในมาแล้วและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนมาตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

3. ผู้วิจัยมีความต้องการข้อเท็จจริงเพื่อเป็นประโยชน์ทางการวิจัย การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพการทำงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยมุ่งนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครู อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและโรงเรียนต่อไป

ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและครบทุกข้อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวรัชดาพร บุตะเขียว

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 การปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนมาตาทุจดพันธุ์พิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาว่าท่านได้ปฏิบัติงานหรือร่วมปฏิบัติงานนิเทศ
 ภายในโรงเรียนมาตาทุจดพันธุ์พิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยองในระดับใด แล้วทำ
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเพียง 1 เครื่องหมายที่ตรงกับความคิด
 เห็นของท่านมากที่สุด โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
 5 หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การวางแผนการนิเทศ						
1	การทบทวนรายละเอียดแผนงาน โครงการตามปฏิทินการนิเทศภายใน เพื่อเตรียมพร้อมรับการนิเทศภายใน					
2	การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนจากผลการเรียน ผลการสอบ ความต้องการของผู้เรียน					
3	การนำเสนอข้อมูลปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน แก่คณะกรรมการนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการรับการนิเทศภายใน					
4	การกำหนดเนื้อหา ประเด็น เป้าหมาย และความคาดหวังที่จะได้รับการรับการนิเทศภายใน					
5	การกำหนดวัน เวลา สำหรับการปฏิบัติการนิเทศภายใน และแจ้งต่อคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อกำหนดในปฏิทินการนิเทศภายใน					
6	การวางแผนในการนำเสนอข้อมูลการจัดการเรียนการสอน ในการรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ					

ข้อ	การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7	การรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล เพื่อเตรียมความพร้อมรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศ					
การเตรียมการนิเทศ						
8	ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ และค้นคว้าหาความรู้ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน					
9	ศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจเป้าหมายของการนิเทศภายในของโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร					
10	ศึกษาข้อมูล การเตรียมความพร้อม และวิธีการปฏิบัติตัว เพื่อรับการนิเทศจากครูผู้ผ่านการนิเทศภายในมาแล้ว					
11	การเตรียมความพร้อมของตนเองทั้งทางกายและใจ ให้พร้อมรับการนิเทศภายใน					
12	การเตรียมเครื่องมือและสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน					
13	การเตรียมบรรยากาศ ห้องเรียน และอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อรับการนิเทศภายใน					
14	การเตรียมความพร้อมของสื่อ และอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับรับการนิเทศภายใน					
15	ได้รับการชี้แจงรายละเอียด วิธีการนิเทศภายใน ด้านวิชาการ อย่างชัดเจนจากคณะทำงานนิเทศภายใน					
16	ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการนิเทศภายใน โรงเรียน อย่างพอเพียง					
การปฏิบัติการณ์นิเทศ						
17	เข้าร่วมประชุมเพื่อรับการชี้แจงการดำเนินการนิเทศ					
18	ปฏิบัติงานการนิเทศตามแผนการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้					

ข้อ	การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	ปฏิบัติงานการนิเทศตามบทบาท หน้าที่ ตรงตามมาตรฐานและขอบเขตและทิศทางการนิเทศที่กำหนดไว้					
20	ให้ความร่วมมือกับคณะทำงานนิเทศ/ ผู้นิเทศ ในการดำเนินการนิเทศภายใน					
21	ประสานงานร่วมกับผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการนิเทศภายใน					
22	ความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน					
23	การนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ					
24	การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลที่ได้รับจากการนิเทศภายใน					
ขวัญและกำลังใจ						
25	ความมั่นใจในกระบวนการนิเทศภายใน					
26	กระบวนการนิเทศดำเนินไปอย่างกัลยาณมิตร					
27	การได้รับขวัญและกำลังใจจากผู้นิเทศ และเพื่อนร่วมงาน					
28	ยอมรับความคิดเห็น คำแนะนำของผู้นิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้วยความเต็มใจ					
29	การรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน					
30	การสร้างสามัคคีและการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในหน่วยงาน					
31	การได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และช่วยเหลือตลอดกระบวนการนิเทศ					
32	ความจริงใจ ใจกว้าง และเป็นกันเอง ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
33	ความยุติธรรมและความเสมอภาคในการนิเทศ					
34	การยกย่อง ชมเชยและให้ความสนใจเอาใจใส่จากผู้บริหาร โรงเรียน					

ข้อ	การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประเมินผลการนิเทศ						
35	ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน					
36	ร่วมกับคณะกรรมการนิเทศ กำหนดวิธีการและกิจกรรมการประเมินผลไว้ในแผนการนิเทศภายในโรงเรียน					
37	ร่วมกับผู้นิเทศสรุปผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน					
38	ร่วมกับผู้นิเทศวิเคราะห์หาปัญหาและจุดที่ควรพัฒนาการเรียนการสอนจากกระบวนการนิเทศ ภายใน					
39	ร่วมกับผู้นิเทศประเมินผลการปฏิบัติงาน/ การนิเทศการจัดเรียนการสอนของตนเอง					
40	การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
41	การเผยแพร่และให้ความรู้/ แนวแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้รับจากการนิเทศแก่เพื่อนร่วมงาน/ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนมาตาทุจดพันธุ์พิทยาคาร
อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ใน 5 ด้าน**

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยพิจารณาว่าท่านได้ปฏิบัติงานการสอนหรือมีพฤติกรรม

การสอนในโรงเรียนมาตาทุจดพันธุ์พิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยองในระดับใด แล้ว

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเพียง 1 เครื่องหมายที่ตรงกับ

ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง พฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง พฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง พฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง พฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง พฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเตรียมการสอน						
1	ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	ทำความเข้าใจบทบาทร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน					
3	เตรียมการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร					
4	ศึกษากระบวนการ เทคนิค และวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ					
5	วางแผนการสอน/ เตรียมการสอนล่วงหน้า โดยจัดทำแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน					
6	ผลิตสื่อและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบทเรียน					
7	จัดเตรียมเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องก่อนที่จะทำการสอนอย่างเหมาะสม					

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	มีการเตรียมสถานการณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอย่างเหมาะสม					
9	มีการเตรียมสถานการณ์และรู้จักใช้สถานการณ์ที่จะกระตุ้นความสนใจของนักเรียนอย่างเหมาะสม					
10	จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
11	แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบก่อนจะมีการเรียนการสอนเสมอ					
12	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
13	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด					
14	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบถ้วนตามเวลา/คาบการสอนที่ได้รับ					
15	จัดบรรยากาศห้องเรียนให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน					
16	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย					
17	ใช้คำถาม หรือใช้กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และรู้จักหาความรู้ด้วยตนเอง					
18	จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง					
19	เปิดโอกาสให้นักเรียนแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย					

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	เปิดโอกาสให้นักเรียนวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม และกำหนดขั้นตอนการทำงานเอง					
21	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ					
22	จัดการเรียนการสอนควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม					
ด้านการวัดและการประเมินผลการเรียน						
23	วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อกำหนดสัดส่วนของคะแนนก่อนเสมอ					
24	ใช้วิธีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ สอบข้อเขียน แบบฝึกหัด เพิ่มสะสมงาน ฯลฯ					
25	วัดผลประเมินผลนักเรียนตามกระบวนการก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน					
26	วัดผลประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการสอนและ ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ					
27	วัดผลประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง					
28	วัดผลและประเมินผลครอบคลุม 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย					
29	แสดงคะแนนจากการวัดและประเมินผลให้นักเรียนได้ ทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน					
30	นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของตนเอง					
31	จัดการเรียนซ่อมเสริมและการประเมินการเรียนรู้อ ให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้หรือ ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดผล					

ข้อ	พฤติกรรมการสอนของครู	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
32	นำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน					
33	นำข้อมูลผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้					

ขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
นิเทศภายใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
การวางแผนการนิเทศ		21	0.49
1	0.50	22	0.66
2	0.29	23	0.42
3	0.27	24	0.50
4	0.62	ขวัญและกำลังใจ	
5	0.60	25	0.46
6	0.74	26	0.55
7	0.79	27	0.67
การเตรียมการนิเทศ		28	
8	0.56	29	0.76
9	0.52	30	0.75
10	0.63	31	0.73
11	0.65	32	0.60
12	0.54	33	0.72
13	0.57	34	0.61
14	0.73	การประเมินผลการนิเทศ	
15	0.72	35	0.51
16	0.49	36	0.49
การปฏิบัติการนิเทศ		37	0.31
17	0.55	38	0.48
18	0.74	39	0.55
19	0.76	40	0.73
20	0.79	41	0.64

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .96

ตารางที่ 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน
ของครูใน โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจ จำแนก (<i>r</i>)
ด้านการเตรียมการสอน		ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน		ด้านการวัดและการ ประเมินผลการเรียน	
1	0.37	11	0.64	23	0.41
2	0.51	12	0.64	24	0.43
3	0.63	13	0.68	25	0.43
4	0.56	14	0.44	26	0.46
5	0.40	15	0.54	27	0.32
6	0.62	16	0.47	28	0.22
7	0.70	17	0.70	29	0.30
8	0.71	18	0.53	30	0.54
9	0.71	19	0.68	31	0.49
10	0.56	20	0.73	32	0.59
		21	0.57	33	0.73
		22	0.71		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .94

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวรัชดาพร บุตะเขี้ยว
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 498 บ้านพักสวัสดิการครู โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557-2559	ครูผู้ช่วย โรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 1 โรงเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2559	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา